

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE
TASSA RISCOSSA

GORIZIA
ITALY

NAŠ UVODNIK

Zamejci smo zaskrbljeni za Slovenijo

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika stoji pod geslom »politika« na prvem mestu taka obrazložitev besede: »Urejanje družbenih razmer, odločanje o njih s pomočjo države in njenih organov«, pod točko številka 2 pa stoji tale stavek: »V državah z večstrankarskim sistemom: dejavnost političnih strank in njihov medsebojni odnos za oblast«. Nadalje slovenski slovar še pove, da je politika, če je rabljena s prilastkom, tudi: »Urejanje in vzdrževanje odnosov ene države z drugimi državami in način urejanja odnosov ene države z drugo«. Če boste šli sami pogledat v slovar, ki so ga izdali leta 1986 v Ljubljani (tretji del slovarja: Ne-Pren), ki je bila takrat še v Jugoslaviji, boste našli še nekaj primerov, kako se besedo politika rabi; zanimivo je tudi to, kako so slovenski jezikovni strokovnjaki v tistem času obrazložili besede kot so: politik, politikant, politikantstvo itd.

Nalašč sem šel pogledat v slovenski slovar, kaj sploh je politika, in presenečen ugotovil, da se tudi v slovarju vidi, kako se svet spreminja in koliko se je v politiki spremenilo v zadnjih letih, saj dobimo tam še navedbe enostrankarskega sistema in navedbe neuvrščene politike takratne Jugoslavije.

Sedaj imamo državo Slovenijo in mirno lahko zapišem, da si jo je velika večina slovenskih ljudi tudi v zamejstvu od vedno želela.

Pa vendar vlada sedaj, ko imamo slovensko državo na meji, kjer je nekoč stala Jugoslavija, med nami veliko začudenje in tudi razočaranje nad gospodarskimi, družbenimi in političnimi razmerami, ki so nastale zadnje čase v Sloveniji. Kot smo videli, je politika res tudi boj za oblast, ampak ne more biti samo to: mora biti tudi urejanje odnosov znotraj lastne države in urejanje odnosov s sosedi.

Primorci, ki nosimo dediščino naših prednikov, ki so najprej preizkusili fašizem in nekateri pozneje še komunizem, smo globoko razočarani nad pritlehnostjo sedanjega političnega boja za oblast v Sloveniji, da o urejanju političnih, socialnih in čisto človeških odnosov v Sloveniji in seveda meddržavnih odnosov Slovenije niti ne govorimo.

Čeprav vemo, da se kot zamejci ne smemo vtikati v politiko slovenske države, smo vseeno zaskrbljeni, kam pelje taka politika Slovenije, ko pa vidimo, kako se nam Slovencem krči prostor vsega delovanja v Italiji in smo upravičeno zaskrbljeni predvsem zaradi izida zadnjih italijanskih političnih volitev. Vsi med sabo tudi na tistem govorimo, da je Republika Slovenija v političnih pogovorih in dogovorih z Italijo zelo šibka in prav te šibkosti se Primorci in zamejci sedaj bojimo, ker vemo, kam pelje cepitev vseh slovenskih sil, vemo tudi, kako spretni so od vedno italijanski politiki, ki jim ne bomo naredili nobene krivice, če bomo povedali, da je v njih nekaj levantinskega trgovskega čuta; da ne rečemo dosti, seveda!

Kaj si želimo? Mislim, da bom lepo izrekel misel večine slovenskih ljudi v zamejstvu in tudi večine Primorcev, če bom zapisal, da si želimo predvsem miru, sožitja ob meji, dobrih človeških odnosov in predvsem pa združevalne slovenske politike, take, ki bo res uredila človeške odnose najprej znotraj lastne države in potem tudi s sosedi; nas pa seveda najbolj zanimajo urejeni odnosi z Italijo.

Kristjani ne moremo zahtevati od vseh politikov, da se obnašajo po določilih evangelija, lahko pa od njih upravičeno zahtevamo poštenost in človeškost, vestnost pri delu: vse tiste vrednote, ki jih moramo tudi sami vsak dan živeti. In prav tega želimo veliko tudi vsem slovenskim politikom.

Jurij Paljk

Nova vlada

Berlusconi se je po ostrih pogajanjih vendarle posrečilo spraviti skupaj vlado. Največ opravka je imel s Severno ligo, ki je trmasto vztrajala pri zahtevi, da dobi notranje ministristvo in je na to moral končno tudi pristati. Toda največ skrbi je Berlusconi povzročal očitek, da bo v vlado spravil fašiste in skrajneže. Gotovo mu je škodo povzročila mina, ki je v obliki glasovanja v Evropskem parlamentu, glasno izrekla bojazen pred takim zasukom. Italijansko javnost je potem presenetilo tudi pismo predsednika republike, ki je ponovno opozoril Berlusconi o dolžnostih nove vlade glede spoštovanja zunanjih zavezništva in miru, glede ohranjanja celovitosti države ter glede socialne pravičnosti.

Vodji gibanja Forza Italia se je mudilo, zato ni imel pomislekov in je dajal, da bo osebno jamčil v smislu Scalfarovih priporočil. Berlusconi je hotel naglo končati posvete, postaviti na noge vlado in začeti z delom, čeprav je prav na dan objave vlade tudi opozoril, da se bodo rezultati poznali šele čez čas.

Sestava vlade je mnoge razočarala: vsebuje povečini novice in med temi je najbolj znano ime Giuliano Ferrara, znani televizijski komentator, ki si je svojo vlogo zagotovil, ko je še bil vnet Craxijev pristaš. Kaj hitro se je precepil na novo, ponovno zmagovito drevo. V novi vladi so zastopane vse stranke koalicije, kar pomeni, da je zmagala ista logi-

ka, kot je veljala za časa petstrankarske večine, in da se bodo vse stranke med sabo pogojevale. To bi navsezadnje lahko pomenilo tudi prednost, če ne bi obenem pokazalo tudi na šibkost Berlusconi, ki se je moral pošteno namučiti, da je sploh prišel do te ravni. Forza Italia ima večino ministrov, Severna liga pa je lahko zadovoljna, saj je dobila skoro natančno to, kar je zahtevala, in bo zdaj lahko vodila naprej svojo zamisel o federativni ureditvi države. Desničarji so bili tihi. Fini je očitno mnenja, da se je treba najprej dobra mimetizirati in šele potem postaviti zahteve; drugi sopotniki, bivši KD in laiki, so tudi dobili svoje. Preseneča dejstvo, da je velika večina mini-

strov iz severne Italije in da je med njimi ena sama ženska.

Desničarstva nove vlade ni mogoče prezreti in prav to povzroča največ skrbi. Zlasti to velja za slovensko manjšino, ki je v prvi vrsti, kar zadeva človekove pravice. Upajmo, da ne bomo objokovali prejšnjih vlad, ki do Slovencev tudi niso bile najbolj pravične. Kratkovidnost zmagovite koalicije je že prišla na dan z naivnimi zahtevami po izničenju Osima in ponovnem odpiranju vprašanja meje. Reakcije zunaj države, pa tudi v notranjosti, so bile upravičeno ostre in so zadevne glasove takoj utišale, kaj pa bo potem, ko bodo novi italijanski politiki spet prišli do sape, je drugo vprašanje.

- S

Pastirčkov dan v Gorici

Nastopajoči na odru Katoliškega doma

Majenca '94 v Dolini

Letošnji mladi dolinski parterji

Mož je torej ves poglobljen v versko razsežnost. Samo če se postavimo na to njegovo stališče, moremo res doumeti smisel njegovih trditev. S tega vidka so nesmiselne znane opredelitve (konzervativno-naprednež, desničar-levičar), ker izvirajo iz čisto drugačnih pogledov, se pravi iz političnih kategorij, in jih zato ni mogoče uporabljati na verskem področju, saj je to, kakor pravi Pascal, »drugačne razsežnosti, ki presega vse druge, tako v globino kakor v višino«.

Vittorio Messori
o kardinalu Josephu Ratzingerju

Je Vatikan pomagal nacistom pri begu? Ne!

V teh dneh se v Italiji in povsod po svetu veliko govori o »primeru Priebke«. Nedavno so namreč v Argentini odkrili nacističnega zločinca Priebkeja, ki je bil desna roka zloglasnega nacističnega zločinca Kaplerja ob znanem pokolu pri Rimu. Nacisti so takrat v Ardeatinskih jamah pobili veliko nedolžnih ljudi. Priebka je v Argentini posnela ameriška televizijska mreža ABC in zraven dodala zelo oster komentar, v katerem je dejansko obtožila Vatikan in papeža Pija XII., da sta ob koncu vojne pomagala nacističnim zločincem pri begu. Gre za že velikokrat slišane obtožbe na račun papeža Pacellija, ki pa nimajo nobene veljavne zgodovinske podlage.

Da je to res, priča tudi nedavno objavljeni intervju z znanim zgodovinarjem Robertom Grahamom, ki je šestnajst let študiral zgodovino

Svetega sedeža med drugo vojno in takoj po njej. Jezuitski zgodovinar Graham je izdal dvanajst knjig na temo: Akti in dokumenti Svetega sedeža, ki se nanašajo na drugo svetovno vojno. V teh zgodovinskih razpravah je zgodovinar Graham preučil vse dokumente, ki se nanašajo na ta čas in v njih nedvomno dokazal, da so vse obtožbe na račun papeža Pija XII., češ da je bil pristanski in da je pomagal nacistom med vojno in takoj po njej, velika laž.

»Vatikan ni nikdar pomagal nacističnim zločincem in niti ni pomagal Erichu Priebkeju pri begu v Južno Ameriko. To sem že velikokrat povedal in tudi obrazložil. Evropa je bila ob koncu vojne kup razvalin in veliko ljudi je hotelo oditi drugam; begunci so hoteli oditi čez Ocean in si tam ustvariti novo življenje in Va-

tikan je seveda skušal pomagati vsem. Isto so počeli tudi zavezniki.

Če je bil med to množico ubežnikov in beguncev tudi kak nacistični zločinec, kar je seveda verjetno, za to ne moremo kriviti Svetega sedeža in tudi papeža Pija XII. ne!«, zatrjuje Graham. Zgodovinar nadalje pravi, da so bili takrat zelo hudi časi, tudi hladna vojna je bila še daleč; zavezniki še niso vedeli, da si bodo postali sovražniki v nekaj letih. Kot zgodovinar pa Robert Graham ne more mimo dejstev in zato tudi mimo žalostnega dejstva, da je takrat bil v Rimu avstrijski škof Alois Hudal, ki je bil zelo naklonjen nacistom; zmotno je namreč mislil, da bo lahko sam nekaj vezni člen med Cerkvijo in nacisti. V televizijski reportaži je TV postaja ABC poudarila predvsem to, da je bil škof Hudal v tesnih stikih s papežem Pijem XII. in trdili so tudi to, da sta bila prijatelja.

»To je čista laž, navadna neumnost in ne vem kolikokrat bom moral še to povedati, saj je v krogih strokovnjakov in zgodovinarjev znano, da papež Pij XII. ni niti enkrat samkrat sprejel škofa Hudala v času druge svetovne vojne in niti ne po njej. Škof Hudal sam se je jezil nad Svetim sedežem, ker je postal za Vatikan »persona non grata«, papež Pij XII. ga namreč ni hotel nikdar sprejeti. Zelo važno je tudi dejstvo, ki ga televizijski komentator ameriške TV postaje ABC ni omenil, namreč to, da škof Hudal ni bil nikdar zaposlen v Vatikanu, saj je bil samo rektor cerkve Sv. Marije blizu trga Navona. Po vojni se je sicer avstrijski škof hvalil, da je pomagal zbežati nekaterim nacistom, ampak nihče ne more reči, da je to počel v imenu Svetega sedeža in papeža Pija XII. Škof Hudal je bil posebej, verjel je v svoje delo in tudi v svoje poslanstvo. Trditi pa, da je bil tesen sodelavec papeža Pija XII., in da je delal po njegovih navodilih, je velika zgodovinska laž. Kdor to počne, laže in izkrivlja zgodovinska dejstva!«, neizpodbitno pravi zgodovinar Robert Graham.

Revija Cerkev v sedanjem svetu o slovenskih kristjanih na Tržaškem

Revija izhaja že 28 let. Izdaja jo tednik Družina. V uredniškem svetu je 14 ljudi: bogoslovni profesorji, duhovniki in laiki. Revija posveča posebno skrb pastoralnim vprašanjem in izhaja šestkrat letno.

Če bi bil Bog...

Brali smo: »Je čas, da se preneha govoriti in zatrjevati, da je katoliška vera edina prava med raznimi verami... saj je pustila, da sta Hitler in Mussolini sprožila drugo svetovno vojno z vsemi grozotami holokavsta in koncentracijskimi taborišči« (Dobroberdovski župan, KG 5. maja).

Pred dobroberdovskim županom je nekaj podobnega zapisal židovski pisatelj Issak Singer, Nobelov nagrajenec, v romanu Sovražniki, ljubezenska zgodba. Ko opisuje nasilje nacizma in stalinizma, razmišlja o trpljenju in o smislu človeškega življenja. Pri tem nujno trči ob vprašanje o Bogu. Če Bog je, zakaj dopušča strahote kot holokavst? In zapiše: »Če je bil Bog zmožen opazovati vse te strahote in ostati tiho, potem ni Bog.«

Problem trpljenja nedolžnih je na ravni zgolj človeškega razmišljanja nerešljiv. Ostaja, kar sta zgoraj zatrjela župan in pisatelj. Ker pa človek le želi imeti odgovor, mu prihajajo na pomoč vere. Ne bomo tu navajali odgovorov raznih verstev, ustavimo se pri naši krščanski veri, ki je za nas verujoče edina prava in zato tudi njen odgovor edino pravi. Kaj torej uči razodeta božja vera?

Bog je in je vseveden. Zato ve za trpljenje nedolžnih, a ve tudi za zločine hudobnežev. Oboje dopušča zaradi svojih za nas nedoumljivih

načrtov, kot priča Izaija: »Vaše misli niso moje misli...«

Dopušča pa trpljenje, da človeka preizkuša kakor priča knjiga o Jobu. Dopušča ga tudi zaradi grehov nas ljudi. Zaradi naših grehov je dopustil, da so križali njegovega Sina. In dopustil je, da je Juda Iškarjot njegovega Sina Jezusa izdal v roke krvnikov. In dopustil je, da so toliko in toliko drugih Jezusovih učencev poslali v mučeniško smrt razni hudobneži, med njimi tudi nacisti, fašisti in komunistični partijci.

Trpljenje nedolžnih ni noben dokaz o nebitnosti Boga, pač pa je dokaz o človeški hudobiji. Holokavst in stalinistični gulagi pričajo, kako globoko lahko pade človek v svojem sovraštvu in v boju za oblast. Človek pa je takšen, ker je umno in svobodno bitje, a nagnjen bolj k slabemu kot k dobremu zaradi izvirnega greha, katerega posledice čutimo vsi. Katekizem katoliške Cerkve piše: »Človek (po izvirnem grehu) sicer ohranja hrepenenje po dobrem, toda njegova narava nosi rano izvirnega greha. Postal je nagnjen k zlemu in podvržen zmoti« (Št. 1707).

Nagnjenje k zlemu pa človeku ne jemlje svobode: ostaja svobodno bitje in zato tudi odgovoren za svoja dejanja pred večnim Sodnikom, ki bo povrnil vsakemu po njegovih delih. To je naša vera.

K.H.

Zaključila se je Afriška Sinoda.

Na papeževem sedežu je sedel črnski kardinal

»Liturgijo vam ponujamo kot praznik, kajti za nas je bogoslužje praznik, ples in pesem... Vaša liturgija je žalostna, ker daje vtis, da je primorana, vsiljena.«

»Avtorizacija drugega vatikanskega koncila za bogoslužje v vseh jezikih za nas še ni dovolj, ker je potrebna temeljita in celotna inkulturacija, ki ne temelji samo na obredih.«

»Nekoč so misijonarji pokristjanjevali in pokristjanili Afriko, danes bodo Afričani afrikanizirali krščanstvo.«

To je samo nekaj izjav, ki smo jih slišali v Rimu na Sinodi za afriško celino. Čeprav je na Sinodi papeža Janeza Pavla II. zaradi boleznih nadomeščal kardinal Francis Arinze, se je papež vseh prisotnih vernikov in njihovih duhovnih voditeljev iz Afrike spomnil v molitvi in jih tudi nagovoril iz bolnišnice, kjer se zdravi. Poudaril je predvsem to, da je bila Sinoda, ki se je zaključila v nedeljo »faza razmišljanja in temeljitega dela«. Istočasno je papež Afričanom obljubil, da se bo udeležil slovesnega zaključnega dela Sinode, ki bo nekje v Afriki v bližnji prihodnosti. Papež si je v svojem nagovoru afriškim kristjanom tudi zaželel, da bi bila 29-dnevna Sinoda nova vzpodbuda vernikov v Afriki.

Še misel iz njegovega nagovora afriškim kristjanom: »Odrešenik trka na vrata Afrike. Afrika, sprejmi ga, pusti, naj hodi po vseh poteh tvoje kulture in naj gre v življenje tvojih starih narodov!«

Božja beseda je kakor kruh...

15. maja

Gospodov vnebohoda

»Potem ko je Gospod Jezus govoril z njimi, je bil vzeti v nebo in je sedel na božjo desnico« (Mr 16,19)

Jezusovo življenje lahko razdelimo v tri obdobja, ki so po dolžini zelo različna. Prvo obdobje predstavlja Jezusovo zemeljsko

življenje, od rojstva do smrti. Drugo obdobje je čas od njegovega vstajenja do vnebohoda. Tretje obdobje se začne po Jezusovem vnebohodu in

se bo končalo ob paruziji, vrnitvi Kristusa ob koncu človeške zgodovine.

Živimo v tem tretjem obdobju, ki ga zaznamuje Jezusova navzočnost v Cerkvu, skrivnostnem Kristusovem telesu, ki jo konkretno doživljamo v zakramentih.

Dogodek Jezusovega vnebohoda, s katerim evangelist Marko konča svoj evangelij, je ločnica vseh treh obdobj. Jezus je ljudem posredoval vse, kar jim je bilo potrebno. Ni jih zapustil. Prepustil pa jih je njihovi svobodi in njihovi odgovornosti. Ko je odhajal, je obljubil, da bo z njimi do konca sveta po navzočnosti Svetega Duha, ki bo vodil

Cerkev k dovršitvi njenega poslanstva.

Jezus se je vrnil k Očetu in, kakor je obljubil, je svojim učencem poslal Svetega Duha. Zato vnebohoda apostole napolnjuje z veseljem. Kot vsaka ločitev pa tudi z žalostjo in strahom. Zdaj bodo sami ali vsaj čutili se bodo sami. Podobni so že do-raslim otrokom, ki jih starši pustijo iti samostojno v življenje. Srečni so in hvaležni za vse, kar so lahko doživeli s svojim Učiteljem. Veseli jih še zlasti zaupanje, ki jim ga je odhajajoči Učitelj izkazal. Nimajo pa še moči in poguma, da bi se vrgli v delo za božje, Jezusovo kraljestvo. Počakati bodo morali na binokosti. Ve-

do, da je eden od ljudi vstopil v božjo slavo, v Očetovo naročje. Pred sabo pa imajo ljudi vsega človeštva, ki jim morajo pomagati, da gredo po Jezusovi poti. Naloga je težka in odgovorna.

Jezusov vnebohoda tudi nas kristjane postavlja v podoben položaj: pred lastno svobodo in odgovornost. Cilj nam je nakazan, smer določena, sredstva so nam dana. Potreben je le pogum za na pot; isto pot, ki so jo po zgledu apostolov prehodili številni kristjani do današnjih dni.

Zvone Štrubelj

POGLED V SLOVENIJO

O proračunu, o izstopu Viktorja Blažiča, o Smolnikarju

Janez Povše

Končno je zaokrožen proračun Republike Slovenije za tekoče leto, ki bo imel prihodkov za 394,8 milijarde tolarjev in odhodkov, se pravi izdatkov, za 407,9 milijarde tolarjev. Primanjkljaj se je v zadnjem trenutku še povečal, vendar po zagotovilih strokovnjakov ne predstavlja večjega problema. Zvišana sredstva so v glavnem namenjena novim cestam, ministrstvu za notranje zadeve (200 milijonov tolarjev), ministrstvu za obrambo (65 milijonov tolarjev), med drugim pa bo nekaj več denarja, za približno pol milijarde lir, namenjenega tudi za slovenske manjšine oziroma Slovence po svetu. Seveda ne manjka tudi kritičnih pripomb na račun proračuna oziroma primanjkljaja, ki ga bodo morali pokriti davkoplačevalci. V zadevi s financami in državnim poslovanjem je bila spet najostrejša tradicionalna sobotna anketa RTV Slovenije, kjer so se vprašani izrekli predvsem o dveh problemih: prvi je v vprašanju, ali ravna vlada gospodarno z državnim denarjem. Kar 70% vprašanih meni, da vlada ne ravna gospodarno z državnim denarjem, pri čemer bi bilo zanimivo, kakšno mnenje imajo ljudje o parlamentu, ki je še povečal primanjkljaj, ki ga je predlagala vlada. Drugo vprašanje se nanaša na možnost, da bi se lahko Slovenija močnejše zadolžila v tujini. Tukaj so vprašani na isti valovni dolžini kot vlada oziroma trenutna slovenska politična usmeritev, saj v kar 67% primerov menijo, da večje zadolževanje v tujini prav gotovo ne bi bilo koristno.

V Sloveniji je prejšnji teden odjeknila vest, da je iz Slovenske krščanske demokracije izstopil znani publicist in soustanovitelj prvega strankinega jedra pred dobrimi petimi leti Viktor Blažič. Viktor Blažič meni, da strankino zadržanje ne bo koristilo niti Sloveniji niti stranki sami, pri čemer uporablja precej ostre besede. Pripomniti velja, da je bil Viktor Blažič eden od moralnih stebrov Slovenskih krščanskih demokratov. 24. aprila 1977 je bil »zaradi sovražne propagande« in zavzemanja za Zedinjeno Slovenijo obsojen na 15 mesecev zapora, od katerih je odsedel 11 mesecev.

Sicer je zanimivo, da v slovenskem političnem prostoru še vedno odmeva zadeva odstavitve Janeza Janše oziroma agenta Smolnikarja, ki naj bi bil menda civilist. Janez Janša je bil v redni anketi Dela izbran za osebnost meseca aprila pred Milanom Kučanom in Janezom Drnovškom; zanimivejša pa je zadeva Smolnikar, ki še vedno ni uradno raziskana. V tej točki velja ponoviti zadnjič navedeno ugotovitev, da je bil Janez Janša odstranjen kljub temu, da še ni raziskan dogodek s Smolnikarjem, ki je bil osrednji razlog odstavitve nekdanjega ministra za obrambo. O tej zadevi, namreč o Smolnikarju in nešteti nejasnostih, ki polnijo vsakodnevno časopisje, se je v soboto razpisalo ljubljansko Delo, ki v osebi Vinka Vasleta izraža domnevo, da je pravzaprav vse skupaj močno povezano: orožje na mariborskem letališču in Smolnikar

oziroma odstranitev Janše. Novinar nadalje ugotavlja, da v zakulisju očitno nekaj ne gre po načrtih, ker afera Janša se noče in noče zaključiti, kar pomeni, da so korenine dogodka globlje; po drugi strani so se zadeve okrenile v smer, ki je nevidni akterji niso pričakovali. V vrsto podobno nejasnih in dvomljivih prijetljajev velja prišteti dejstvo, da je dobila znana TV novinarka Vida Petrovič enomesečni suspenz za svoje poročanje o znani skupini, ki je v Cankarjevem domu uprizorila medtem že prekinjeno gladovno stavko.

Toda zaradi vsega tega ni rečeno, da Slovenija ni uspešna, posebno na zunanje-političnem prizorišču. Zunanji minister Lojze Peterle je opravil pomemben obisk v Argentini; obiskal bo tudi rojake v ZDA. Iz Zagreba pa je prišlo uradno vabilo predsednika Tudjmana, naj slovenski predsednik Milan Kučan obišče hrvaško prestolnico. Srečanje na slovensko-hrvaškem vrhu je nedvomno zelo dobrodošlo, saj bo lahko pomagalo razrešiti cel kup problemov, ki tarejo obe sosednji državi in bi jih bilo nujno reševati hitreje in odločneje.

Ob Republiki duhov

Prve dni aprila 1994 je v Ljubljani izšla 189 strani debela knjiga *Republika duhov*. Njen avtor je Andrej Rot, sin slovenskih emigrantov, rojen 1953 v Buenos Airesu. Leta 1991 se je z družino odločil za življenje v svoji Drugi domovini: v Sloveniji, ki se je otrsela polstoletnega totalitarizma. Najprej ga vidimo na čelu Slovenca, ki je — obnovljen — zagledal luč sveta 25. junija 1991. Vendar so bili pogledi na vlogo tega dnevnika v novih časih preveč različni. Svoje izkušnje je Rot popisal v knjigi *V objavljeni deželi* (1992), ki je bila v kratkem razprodana. Izobražen, bistri in delaven se je kmalu razgledal po »tujini«. Danes je šef govornega sporeda Radia Slovenija.

Tudi Rotu je usojeno, da bo nosil v srcu in v zavesti dve domovini: Argentino in Slovenijo. Tudi njemu se bo kdaj potožilo po mladosti v oni daljni pod Južnim križem. S knjigo *Republika duhov* je prikazal štiridesetletje Slovenske kulturne akcije (SKA), ki je zaživela spomladi 1954 v Buenos Airesu. SKA je najčistnejša stvaritev slovenske politične emigracije. Združila je kulturne ustvarjalce iz bližnjega in daljnega sveta. V njenih odsekih — literarnem, likovnem, gledališkem, glasbenem, teološkem in drugih — so našli mesto najuglednejši kulturni delavci. Rot jih poimenuje kot 88, ZDA 17, Italija 13, Avstrija in Kanada po 10, itd. Podrobneje se ustavlja ob stebrih, ki so SKA priklicali v življenje in jo vodili: Ruda Jerčec, Tine Debeljak, Lado Lenček, Vinko Brumen, Niko Jeločnik, Bara Remec — danes vsi rajni. Od živih so predstavljeni Zorko Simčič, France Papež, Tone Bulc pa še Vladimir Kos in Franc Sodja.

Čas je ne le najboljši zdravnik, marveč tudi najpravičnejši sodnik.

Tragedija, ki nima konca.

Iščimo alternativo.

Dogodki, žal, ne zamrejo enkrat, ko utihne informacija o njih. Tisk se nažre aktualne teme, jo glasno obdela v medijih, in kakor se je naenkrat pojavila, prav tako tudi v trenutku izgine. Njena aktualnost postane rutinska, rutina pa medijsko ni zanimiva. Učinek informacije je torej le relativen. Z antipatijo in protestom do tovrstnega načina časnikarstva želimo priklicati v zavest dejstvo, ob katerega se le redki tisk še obregne. Črni week-endi, to so noči med soboto in nedeljo, kar naprej požirajo mlade v smrtnih nesrečah. V desetih letih se je število umrlih podvojilo in velika večina jih ni dosegla 25 let. Groteska je v tem, da se smrt pojavlja takrat, ko se mladi človek peha za zabavo.

Zvedeli smo za razne interpretacije o tem: za psihologe se pojav veže na »osamljenost, ki vodi v samouničevanje«, za farmakologe »učinek mamil in alkohola«, za zdravnike je to problem spanja. Po drugi uri ponoči se tveganje, da človek trči ali zavozji s ceste, pomnoži za 130 krat. Starši po pravici zahtevajo, da se reorganizirajo urniki javnih lokalov, in z vsilo nasprotujejo voznikiškemu dovoljenju pri šestnajstih letih; drugače so na svoje sinove brez vpliva. Policajev je še premalo, da bi preprečevali pretiravanja na cestah.

Na dan prihajajo zapletena razmišljanja o usodni modi diskoteke, o avtu, ki predstavlja sredstvo za izraz lastne moči, o potrebi, da se zadeve lotijo zakonodajalci in politiki. Treba pa je povedati eno: človek, ko dočrta, čuti v sebi ogromno količino energije, ki ji ni še kos, išče, da bi jo poznanil: življenje ga vabi na dan. Uresničevati in podpirati priložnosti, ki izzivajo in osmišljajo v njem tisto silo, je resnična alternativa nočnemu izživljanju. Če ne, nam ne preostane drugega, kot da razglasimo norme o vedenju med potjo (uporabljalj pasove, ponoči se razgovarjaj s sopotniki, ne izbiraj oddaljenih krajev ipd.), in upamo, da se nas tragedija ogne.

V ponedeljkih bomo na tretji ali četrti strani dnevnika med lokalno kroniko še našli trpkov novico, morda še s fotografijo nesrečnežev minulega tedna ali pa skrotovičenega

Ko bi vedeli, kako radi živimo!

avta. To naj bo manifest ali poziv, da naj še kroži beseda - opomin o drami, za katero moremo marsikaj storiti. DD

Ameriška šola

V Združenih državah se množi število staršev, ki se vse bolj odločajo za domačo šolo, namesto, da bi otroke pošiljali v javno, ki jih vse manj zadovoljuje. Število otrok, ki se v New Yorku s pooblastilom staršev posmehuje javni šoli, se je potrojilo. Zdej jih je že 9 tisoč in deluje že 27 združenj, staršev, ki imajo domačega učitelja. Večkrat skrbijo za vzgojo sami starši. Nekateri menijo, da to ni nujno slabo, ker se tako skupaj z otroki - izobražujejo tudi družine. Očitno je, da ti pozabljajo na socializacijski moment šole. Kritiki teh novih prijemov pa menijo, da še vedno prevladujejo starši, ki jim je šolski uspeh otrok deveta briga in jih prav nič ne skrbi, če otroci naredijo domače naloge. Nekateri učitelji

so se domačim nalogam kratkoma lo odpovedali. Starši so zvečer preprosto preutrujeni, da bi lahko sledili domačim nalogam otrok, drugi pa raje vidijo, da otrok ne naredi nalog, kot pa da se odpove uri klavirja, tenisu ali veselic. Upor proti domačim nalogam je nekatere učitelje pripravil do tega, da skušajo »podkupiti« učence in jim obljublajo slaščice ali bombone ali pa celo dodatni odmor. Strokovnjaki so na splošno zelo kritični do omenjenih staršev in podpirajo učitelje, vendar pa vsem priporočajo, naj ne pretiravajo z nalogami: ne več kot dvakrat ali trikrat na teden v osnovni šoli in še to omejeno na ne več kot četrtino obveznosti, na srednji šoli pa štiri ali petkrat na teden po dve uri. -S

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

Z zanimanjem prebiram razmišljanja dr. Janeza Dularja *Slovenščina zdaj* v Slovincu. Glavni občutek, ki me ob tem branju prevzema, je velika oddaljenost v mišljenju, ki nas tako zelo ločuje, in različnost problemov, ki nas mučijo.

Pred kratkim sem prebrala njegov zapis o prodoru računalniške tehnologije v naš jezik. Nanj so postali pozorni ob oddajah teleteksta, ki ne pozna naših črk za č, š in ž. Za tiste, ki se na računalništvo razumejo, je ta problem nerešljiv. Dr. Dular nakazuje več načinov pisanja šumevcev (s črkami x, q, y) ali z nečrkovnimi znamenji (%), (§). Seveda se spomni tudi bohoričice, ki pa se mu ne zdi posebno ustrezna. Nasproti gremo torej novim spremembam, posebno če pomislim, kako radi mi Slovenci vse spreminjamo.

Vendar bi rada dodala, da na računalnikih vendar te pomanjkljivosti ni mogoče zagovarjati. Prav naravno se mi zdi, da si oskrbimo tipkovnice s slovensko abecedo, kot smo to delali s pisalnimi stroji. Opravičilo, ki ga navaja avtor, da to pomeni podražitev, ne velja.

Spoštovanje našega jezika nujno zahteva od nas nekaj napora in tudi nekaj stroškov, vendar je to nujnost, ki je že postala del nas. Tudi dvojezičnost zahteva napor in porabo papirja. Izogibajo se je nekatera podjetja v Sloveniji in pri nas in nam ponujajo svoje usluge kar samo v italijanščini. V istem ključu lahko razumem tudi dopise iz Slovenije, ki smo jih dobivali na šolo in so bili brez strešic. Pri nas pa se ljudje mučijo, da si pridobijo pravico pisanja č, ž in š v svojih priimkih in imenih!

Vinko Beličič

»Javnost je dvoumna in nevarna. A kristjan naj ne bi bil strahopeten; zato naj tvega polno sodelovanje v javnosti. Vendar ne varen v »našem« kolektivu-masi. Ampak individualno osebno odgovoren.«

Taras Kermauner

1897 - 1994: 97 let tradicije in kakovosti
URARNA - ZLATARNA
 uradni zastopnik
 LONGINES • CITIZEN
Šuligoj
 Ulica Carducci, 49 - Tel. 0481 / 535657

»Ruanda - dežela, kjer sta se mleko in med spremenila v kri«

Pričevanje pater Danila Lisjaka, ki se je srečno vrnil iz ruandskega pekla

Salezijanski pater Danilo Lisjak je doma iz Sakside pri Dornberku. V Ruandi deluje kot misijonar že štiri leta, potem ko je isto število let bil v Zairu.

Usoda treh slovenskih salezijanskih misijonarjev v Ruandi je bila nekaj dni povsem nejasna. Končno pa je v nedeljo, 17. aprila, prišla iz Bruslja vest, da se Avgust Horvat, Jože Mlinarič in Danilo Lisjak srečno vračajo domov.

Pater Danilo Lisjak je gost našega uredništva. Njegova izpoved nam bo pomagala odpreti oči v skrivnost sveta, kjer se divje zlo spopada z mučeniško ljubeznijo.

Pater Danilo, kakšno je zgodovinsko politično ozadje državljanskega boja, ki se je začel 6. aprila letos?

Brez dvoma je državljanska vojna že zgodovinsko pogojena. Do leta 1962, ko sta se državi dvojčici (kar se dogaja v eni, se odsvita tudi v drugi) Ruanda in Burundi osamosvojili, je bilo v obeh na oblasti manjšinsko pleme Tutsi (v Ruandi predstavljajo 15% prebivalstva).

V zadnjih štirih letih se je manjšina Tutsijev začela zopet upirati. Ruandski predsednik Habyarimana, iz večinskega plemena Hutu, je zato podpisal s Tutsiji premirje, ki je predvidevalo sestavo dvoletne prehodne vlade, ki naj bi pripeljala do neodvisnih volitev. Do te vlade pa ni moglo priti, ker se nista ruandska vojska in večinsko prebivalstvo strinjali s podelitvijo vlog v njej in s sestavo nove vojske, ker naj bi manjšina (15%) imela 40-odstotno zastopstvo. Večinsko prebivalstvo je bilo za to zelo užaljeno. Sovraštvo je na skritem tlelo do 6. aprila, ko je prišlo do sestrelitve predsedniškega letala. Dokazano je bilo, da je sama predsednikova vojska organizirala njegov umor, da bi lahko iz tega zločina napravila razlog za maščevanje.

Kako ste Vi, pater Danilo, preživeli dneve boja v Ruandi in kako ste se na koncu uspeli rešiti iz vihre spopadov in pokolov?

Jože Mlinarič in jaz sva bila takrat slučajno v ruandskem glavnem mestu Kigaly na sobratovi srebrni maši. Po letalski nesreči sva bila zajeta. Naslednji dan se nisva mogla vrniti v svoje misijone. Ostala sva vključena v glavni salezijanski hiši v Kigalyju. V glavnem mestu imamo namreč salezijanci največjo tehnično šolo v deželi, gimnazijo in največjo tehnično delavnico. V tej hiši sva bi-

la torej zajeta skupaj z italijanskim sobratom iz Lombardije in z mladim burundskim duhovnikom.

Prvo noč je v neposredni bližini našega centra predsedniška garda pobila že nekaj ministrov. Ubili so tudi deset belgijskih vojakov, kar je še posebej vznemirilo modre čelade, ki so bile v naši ustanovi, iz katere so naredili pravi bunker. Že naslednji dan je predsednikova garda iztrebila vse nasprotnike predsedniškega sistema, ubili so enega profesorja, ki poučuje na naši ustanovi; zato so potem vsi profesorji s svojimi družinami pribežali v naše šolske prostore (bilo jih je okrog 60). Naslednjega dne je pribežalo v našo kapelo še 45 Tutsijev, ki so se rešili pokola. Vzeli smo jih k sebi in jih čuvali ter hranili. V soboto je prišla ruandska predsedniška vojska na kontrolo. Doslej so kraje kulta vedno spoštovali, sedaj pa so nam očitali, da varujemo samo Tutsije. To je bil že slab znak, ki je kazal, da jih nameravajo pobiti. Naslednji dan sva z enim profesorjem končno uspela pokopati profesorja in njegovega brata, ki so ju prejšnji dan ubili in sta že tri dni ležala mrtva pred šolo. Imeli smo tudi nedeljsko sv. mašo; udeležila se je večina ljudi, ki so bili z nami.

KRI V NAŠI USTANOV

V ponedeljek so pribežali trije mladi fantje, simpatizerji ruandske vojske, ki je povzročila vojno. Naši delavci so jih hoteli pobiti, vendar sem jim to preprečil; rekel sem jim namreč, da se v naši ustanovi ne sme prelivati krvi. Zato lahko te tri mlade sprejmemo kot ubežnike, ne smemo pa se jih dotakniti. Sam sem jim tudi nosil kruh in vodo. Naši delavci pa so po skritem obvestili tolpo pobijalcev, ki je prišla v ustanovo in začela streljati. V tem napadu so vzeli za talca Jožeta Mlinariča; neki fant ga je stisnil k sebi in ga držal z vso močjo. Dva napadalca so uspeli ujeti in ubiti, tisti, ki je držal Jožeta za talca, pa je pobegnil. Jaz sem se uspel med vsem tem skriti in od tam opazovati.

Popoldne so sobratu Italijanu začeli popuščati živci. Začel sem iskati možnost, da bi ga odpeljali, saj je sicer za tujce bila že obvezna evakuacija. Italijanskemu konzulu sem naročil, naj ga pridejo iskat. Medtem pa je prišla ruandska vojska. Oficir me je prisilil, da pokličem vse ubežnike ven iz kapele. Jaz sem ga prosil, da, če bi se že moralo kaj zgoditi,

naj se ne zgodi tukaj. On pa je brez pomislekov dejal, da morajo likvidirati vse, kar bi dišalo po Tutsijih. In res so jih postavili ob zid in na mrzlo postreljali: moške, ženske, otroke. Ko so odhajali ven, je neka žena stopila iz vrste in mi dala 1000 frankov, ki jih je uspela shraniti in mi rekla, naj skrbim za njenega šestletnega otroka. Njega so potem vojaki našli in se pred menoj hinavsko poigravali in govorili z njim. Jaz sem ga odvedel v sobo, kjer so bili profesorji.

RAZDIVJANA TOLPA

Ko je vojska odšla, smo upali, da se bomo lahko malo oddahnili, narkar pa je prišla še besna oborožena tolpa, ki se je hotela spraviti nad profesorje. Jaz sem jih prosil, naj jih pustijo pri življenju, naj jih spoštujejo, saj so oni nujni za našo bodočnost. Oni pa so vseeno vdrli v hišo in začeli pobijati. Najprej so pobili delavca, ki je delal dvojno igro. Ko so ga že umorili, so obžalovali, ker ga niso prej mrtvinčili. Zato so ga že mrtvega začeli mrtvinčiti.

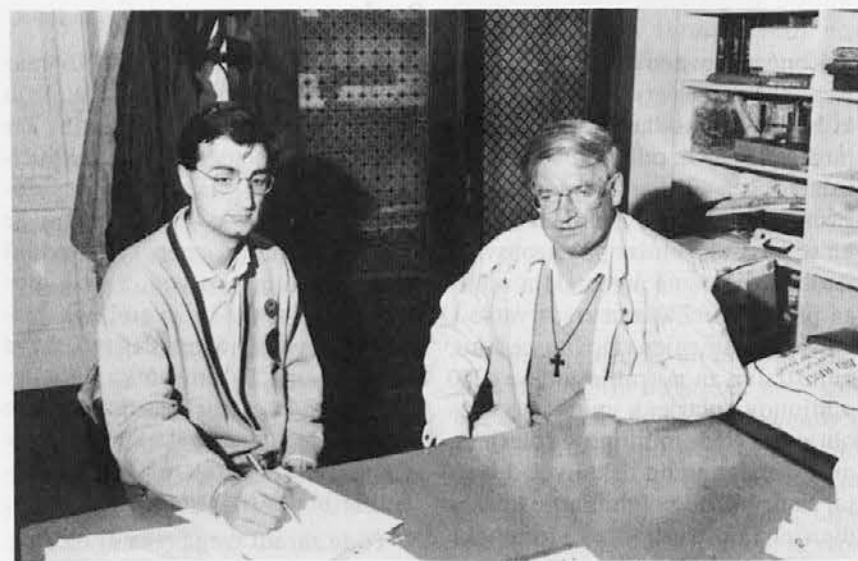
Ravno po pokolih je prišla posebna enota italijanskih marincev. Peljal sem jih k nekemu profesorju, ki je jokal in tolažil nosečo ženo, ki ni mogla več vzdržati zaradi vsega, kar je videla. On jo je držal v objemu in ji govoril: »Blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa...« Blizu je bil tudi kuhar, ki so mu podivjanci odsekali obe roki. Rekel sem italijanskim marincem, naj poleg italijanskega salezijanca vzamejo s sabo še njiju. Hoteli so odpeljati tudi nas, mi pa smo sklenili, da ostanemo, ker smo želeli varovati profesorje, ki so lahko bili le ob nas na varnem. Nato so marinci odšli.

Mi smo potem skušali odnesti trupla, ki so ležala v poslopju. Kuharja brez rok smo prenesli v kuhinjo, ga skušali vsaj malo razkužiti in tam je prebdel ob svoji ženi celo noč. Naslednji dan smo imeli pogreb za vse profesorje: trupla smo znosili v jame in opravili obred pokopa. Nihče od preživelih profesorjev ni zmozel izustiti niti ene same besede molitve. Po pokopu smo zdravili dva ranjena, narkar je kuhar začel ihteti od bolečin in prositi, da bi mu kdo dokončno odrezal roko, ki ga je neznosno bolela. Rekel sem, da če ne bo drugega, bom to storil jaz. In res sem to naredil. On me je s trpečimi očmi pogledal in mi s hvalečnostjo rekel: »Hvala, oče, za kar ste mi naredili.« To me je prizadelo bolj kot vse ostalo gledanje krvi.

ČUDEŽ

V srcu mi ostaja še dekle, Patrizia, ki se je po tleh privlekla k nam, potem ko so jo že dvakrat klali z mačetami. Nisem še videl tako razmesarjenega človeka. Bila je pevka v zboru in njen brat je bil bogoslovec. Potem ko smo jo pet dni zdravili in je ostala pri življenju, sem ji rekel: »Ti si zame čudež, saj smo imeli zate zunaj že pripravljeno jamo.«

Takoj popoldne je prišla skupina diverzantov, ki so nas hoteli že tretjič rešiti; z njimi je bil tudi kaplan belgijskih modrih čelad. Prav on nam je prvi dal novico, da je vsa diplomacija že odšla in da je Vatikan zahteval, naj vsi misijonarji odidejo.

P. Danilo Lisjak (na desni) pripoveduje Damjanu Hledetu na uredništvu Katoliškega glasa

Mi vsega tega nismo vedeli, saj od začetka pobojev nismo imeli ne elektrike ne telefona. Ko je videl, da še vztrajamo, je rekel, da so naša življenja pripeta na nitko, da pa kljub vsemu spoštujte našo vest. Ker smo še vztrajali, so odšli. Ko so odprli vrata, so jih tolpe napadle in pred vrati pobile. Kaplan je uspel priteči nazaj. Še enkrat nas je pozval, naj odidemo, ker nas bodo drugače vse pobili. Takrat pa nisem več mogel storiti ničesar in sem rekel: »Pojdimo.«

Po poti sem jokal kot otrok, ne toliko zaradi vsega, kar smo prestali, ampak zaradi vseh ljudi, profesorjev, ki smo jih tam pustili. Potem smo zvedeli, da so jih vse pobili. Tudi naša rešitev je bila torej pravi čudež. Na letališču mi je kaplan rekel: »Presneto, jezuiti so trmasti, a tako kot ste vi vztrajali, nisem videl še nikogar...!« Ko nas je šef posadke, ki nas je rešila, videl vse umazane in raztrgane, nam je dal nekaj denarja, vse, kar mu je ostalo, da bi si v Belgiji lahko kupili obleke. Jaz sem mu ganjen rekel, da bi mu morali pasti na kolena, ker nam je rešil življenje. On pa je rekel: »Ne, moja na-

loga je reševati ljudi in vesel sem, da sem prav vas rešil kot zadnje.«

Pater Danilo, ali bi se želeli vrniti v Ruando?

Seveda. Vrnili se ne bomo, da bi gledali, kar je bilo porušenega, vrnili se bomo za ljudi. Pa tudi zaradi jezika, saj so potrebna tri leta, da se lahko dobro naučijo njihovega jezika. Novi misijonarji bi morali začeti vse od začetka. Bolje je zato, da se prav mi vrnemo takrat, ko bo to mogoče. Morda bomo našli deželo, kjer prebivajo samo Hutuji. Začeti bomo morali z novim obdobjem evangelizacije, prav s tistimi, ki so pobijali. Začeli bomo v večji revščini, ampak še bližje ljudem, ki nas že pogrešajo. Hvala za pogovor.

Damjan Hlede

Verniki pred cerkvijo sv. Janeza Bosca

V Novi Gorici znanstveni simpozij o delu p. Stanislava Škrabca - velike osebnosti iz naše preteklosti

V Sloveniji, zamejstvu in tudi drugje po svetu, kjer živijo naši rojaki, se širijo spoznanja o pomembnosti dela in vloge frančiškanskega patra Stanislava Škrabca, ki je nad 42 let živel in ustvarjal v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici pri Novi Gorici. Sprejemajo ga zasebniki in javnost, toda učeni pater bi moral postati tudi del kolektivnega spomina in zgodovine celotnega slovenskega naroda. Stanislav Škrabec je bil mnogostranska osebnost. Bil je redovnik-frančiškan, duhovnik, velik znanstvenik-raziskovalec slovenskega jezika, nabožni pisec, pedagog in kulturnik. Njegova največja odlika pa je bila prava ljubezen, ki jo je izražal v popolni zvestobi slovenskemu jeziku, človeku in resnici. Dela p. S. Škrabca še zmeraj jasno dušo našega jezika in potrjujejo slovensko jezikoslovno in narodno samozavest. Njegov ustvarjalni prispevek v zakladnico slovenskega jezika in naše zgodovine je skratka zelo velik, vendar še ne popolnoma razkrit.

Z naštetimi poudarki in mislimi je p. Niko Žvokelj, gvardijan frančiškanskega samostana in župnik na Kostanjevici, pričel prejšnji petek novinarsko konferenco, ki je bila namenjena predstavitvi Znanstvenega simpozija o p. Stanislavu Škrabcu, našem največjem jezikoslovcu oziroma slovenistu iz 19. stoletja. Na znanstvenem simpoziju bodo predstavili razne referate, ki naj bi osvetlili osebnost in raznovrstno delovanje »genija in jezikoslovca«, kot so na novinarski konferenci označili p. Stanislava Škrabca. Znanstveni simpozij, ki predstavlja drugi del letošnjih tako imenovanih Škrabčevih dnevov, se je začel sinoči (v sredo, 11. maja), ko so v Goriški knjižnici Franceta Bevka odprli razstavo o patrovem delu in življenju.

Vsebinski del znanstvenega simpozija pa se je pričel danes, v četrtek, 12. maja, dopoldne v Obrtnem domu v Novi Gorici. Trajal bo še jutri na simpoziju pa bodo prebrali 20 referatov o p. Stanislavu Škrabcu, njegovem življenju in delu, o prispevku, ki ga je dal slovenski zgodovini, kulturi in jezikoslovju. Avtorji referatov prihajajo iz petih univerz v Sloveniji in tujini, med njimi pa je 15 doktorjev znanosti in dva magistra znanosti. Med referenti naj omenimo dr. Lojzko Bratuž (iz Gorice), asistentko slovenske književnosti na Univerzi v Vidmu, ki bo na Znanstvenem simpoziju obravnavala temo Škrabčevi stiki z italijanskim svetom. Sodelovali bodo še Marjan Breclj, častni bibliotekarski svetovalec, bibliograf in publicist iz Nove Gorice; Ljudmila Cvetek-Russi lektorica za slovenski jezik na tržaški Univerzi; dr. Varja Cvetko-Orešnik, redna univerzitetna profesorica in upravnica Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti; Zoltan Jan, predavatelj slovenske književnosti na Univerzi v Trstu in državni svetnik Republike Slovenije; dr. Branko Marušič, znanstveni svetnik na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa, Slovenske akademije znanosti in umetnosti; Janko Moder, prevajalec v svobodnem poklicu; dr. Breda Pogorelec, redna univerzitetna profesorica iz Ljubljane; dr. Emil Tokarž, direktor Inštituta za slovansko filolo-

gijo na Univerzi v Katovicah; dr. Jože Toporišič, profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani in dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ter drugi poznavalci življenja in dela p. Stanislava Škrabca. V soboto, 14. maja, bodo udeleženci Znanstvenega simpozija obiskali Režijo, kjer jih bo vodil dr. Pavle Merku iz Trsta.

Na novinarski konferenci so sporočili, da letošnji (prvi) Škrabčevi dnevi potekajo ob velikem razumevanju in podpori raznih podjetij in drugih sponzorjev, ki krijejo stroške. Tako je generalni sponzor Škrabčevih dnevov slovensko velepodjetje PETROL, Zavarovalnica Triglav iz Nove Gorice pa bo omogočila ponatis Platnic revije Cvetje z vrtov Svetega Frančiška. Ponatis bo obsegal štiri zvezke; prva knjiga, za katero že zbirajo naročnike, bo izšla čez kak mesec in bo obsegala 440 strani. Ob tem poudarjamo, da je p. Stanislav Škrabec napisal 32 letnikov

Cvetja z vrtov Svetega Frančiška, v katerih je objavljala svoje jezikoslovne in druge razprave. Omenjeno glasilo je imelo celo do 3 tisoč naročnikov. Hkrati pa je treba opozoriti, da p. Stanislav Škrabec ni bil deležen razumevanja in podpore tedanjega uradnega jezikoslovja in založb, ki so njegove prispevke zavračali, »češ, da je moteč element, ker na področju jezikoslovja in slovenistike vnaša nepotrebne polemike in spore«.

Sicer pa frančiškanski samostan s cerkvijo na Kostanjevici postopno postaja »duša« Nove Gorice, kot so tudi poudarili na omenjeni novinarski konferenci prejšnji petek. Po nedavni obnovitvi slovnice Adama Bohoriča iz leta 1584 bodo letos v knjižnici, ki se imenuje prav po p. Stanislavu Škrabcu, obnovili tudi vseh 30 inkunabul (torej knjig-prvotiskov, ki so bile natisnjene pred letom 1500). Gvardijan frančiškanskega samostana in župnik na Kostanjevici p. Niko Žvokelj je časnikiarjem še povedal, da bodo letos začeli obnavljati streho na zgradbi samostana in Cerkve.

M.D.

Zaskrbljenost ob morebitni združitvi šol

Ponovno se je začelo govoriti o združevanju slovenskih šol, med katere spadajo seveda tudi slovenske. Gre namreč tudi za morebitno združitev srednjih šol Fran Levstik s Proseka in Srečko Kosovel z Opčin, kar je med našo skupnostjo povzročilo nemalo preplaha in zaskrbljenosti. S tem v zvezi so predstavniki staršev, profesorjev in neučnega osebja prošeške šole F. Levstik šolskim oblastem, sindikalnim organizacijam in medijem poslali tole sporočilo:

Predstavniki staršev, profesorji in neučno osebje nižje srednje šole Frana Levstika na Proseku smo se v petek, 6. maja 1994, zbrali v šolskih prostorih, da bi se pogovorili o zaskrbljujočih glasovih glede združitve srednjih šol Levstik in Kosovel.

Prisotni obžalujemo najprej način, s katerim smo bili obveščeni o zadevi. O vsem smo namreč brali v dnevnem tisku in vest nas je izredno presenetila, saj smo bili vedno prepričani, da se bodo oblasti ob tako pomembnih odločitvah le prej posvetovale s predstavniki krajevne stvarnosti in slovenske manjšine. Poleg tega se predlog o združitvi srednjih šol Levstik in Kosovel pojavlja ravno v trenutku, ko kaže šola posebno težnjo k odpiranju navzven, k tesnejšemu sodelovanju s teritorijem, kateremu nudi svoje usluge. Prav zato se predlogu šolskega skrbnika čudimo in ga ne moremo sprejeti brez ugovorov. Naj jih nekaj naštejemo.

Šola doživljamo kot izredno pomembno ustanovo v življenju naših otrok in krajevne stvarnosti ter širše slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Ukinitve ravnateljstva in tajništva ter s tem upravne samostojnosti šole Frana Levstika bi prav gotovo pomenila hudo osiromašenje Proseka, Kontovela in vseh vasi zgoniške občine, ki že po tradiciji težijo k naši šoli. Poleg tega je avtobusna povezava med tem ozemljem in Opčinami precej šibka, nasprotno pa so zveze med zgoniško občino in Prosekom dobre.

Obstaja pa še en razlog, da se takemu predlogu protivimo. Vsi se si-

cer zavedamo, da živimo v obdobju posebne krize in da mora v tej situaciji vsakdo na neki način prispevati k ponovnemu zagonu države. Vendar se nam racionalizacija za vsako ceno, brez upoštevanja krajevnega socialnega in kulturnega stanja ter potreb manjšine, zdi izredno škodljiva. In prav tako se nam kaže ta združitev. Ne jemlje v poštev dejstva, da se tako združujeta dve pomembni slovenski nižji srednji šoli, vsaka s svojo specifikom: šola Srečka Kosovela s precej visokim številom učencev in šola Frana Levstika kot edina slovenska zamejska nižja srednja šola, ki zajema tudi vzporednico s podaljšanim poukom, kar predpostavlja obenem upravljanje lastne šolske menze.

Iz vseh navedenih razlogov se obračamo na javnost in prosimo vse, ki bi lahko kakorkoli prispevali k ugodni rešitvi tega vprašanja, da posredujejo in podprejo naše pomisleke in želje.

*V imenu prisotnih
Predsednik zavodskega sveta
Žarko Budin*

Berlusconi strumentalizira tudi vero

Novi ministrski predsednik Italije in veliki televizijski mogotec Silvio Berlusconi je koncem meseca aprila dal velik intervju italijanskemu dnevniku *La Repubblica*, v katerem govori o svoji veri in tudi o prejemanju zakramenta sv. obhajila. Navajamo dobesedno njegove izjave o tem: »Sem vernik, katoliški praktikant. Imam pet tet, ki so redovnice in vsako nedeljo pride v mojo vilo v Ancore moj bratranec, ki je duhovnik. V privatni kapeli moje vile daruje sveto mašo. Če prejemanje svete obhajila? Da, večkrat grem k svetemu obhajilu. Tudi zato, ker me sicer moja mama pokliče v stran in me takole okrega: »Kaj si storil Bogu, da nisi šel k obhajilu?« Tu končujemo citiranje iz omenjenega intervjuja, ker že navadnemu bralcu tole zadostuje. Kristjani in tistemu, ki hoče vsak dan znova krščansko živeti, pa toliko bolj. O Berlusconi namreč vsi vemo skorajda vse, ker je pač človek javnih medijev in televizijski mogotec, kakršnih skoraj ni v svetu. Vsi vemo tudi to, da je ločen, da je s prvo ženo imel dva otroka, da ima sedaj z drugo ženo, s katero je samo civilno poročen, spet kopico otrok.

Nič kaj z gledno krščansko življenje, torej! Prejemanje zakramenta sv. obhajila je namreč resna stvar in od kristjana zahteva predvsem z gledno krščansko življenje. Da Berlusconi izkorišča krščansko vero v svoje namene, je vsakomur jasno; da je to nečedno dejanje, tudi.

Vsak kristjan se mora ob tem dejstvu čutiti ogorčenega. Četudi si Berlusconi lahko privoščiti nekakšnega »dvornega duhovnika«, ker ima pač denarja na kupe, to še ne pomeni, da se lahko iz krščanske vere brije norca.

Novi roman Alojza Rebule

V ponedeljek zvečer so v prostorih Društva slovenskih izobražencev v Trstu predstavili zadnjo knjigo tržaškega pisatelja Alojza Rebule. Knjiga nosi naslov Kačja roža in jo je izdala ljubljanska založba Mihaela. V Ljubljani so knjigo že predstavili, v Trstu pa je pisateljevo delo predstavila urednica založbe Marjeta Novak-Kajzer.

Urednica je povedala, da je največji Rebulov roman izrednega pomena predvsem za slovenske ljudi v Trstu, saj se dotika bolečih narodnih tem iz dvajsetih in tridesetih let našega stoletja. Pisatelj je po predstavitvi povedal, da roman ni nikakršna kopija drame Operacija Timava, ki jo je spisal za Slovensko stalno gledališče iz Trsta, ampak je izvirno literarno delo.

Dve pomenljivi priznanji v Ajdovščini

Občinska skupščina v Ajdovščini je minulo soboto na slavnostnem zasedanju, ki je bilo namenjeno spominu na 5. maj leta 1945, ko je bila v tem središču Zgornje Vipavske doline ustanovljena narodna vlada Slovenije, podelila tudi dve pomenljivi oziroma značilni priznanji. Prejela sta ju Anton Štrancar, župnik v Podnanosu in Lozicah, ter družina Krkoč iz Batuj.

Župnik g. Štrancar je priznanje 5. maja prejel za svoje zasluge pri obnavljanju cerkvenih oziroma sakralnih zgradb na območju Podnanosa in Lozic. Nekatero so bile v celoti, druge pa delno porušene ali razdejane zaradi posledic časa. Tako je na Nanosu po njegovi zaslugi obnovljena cerkev sv. Hieronima, v pobočju Brega se beli cerkev sv. Nikolaja, v Otoščah ponosno stoji cerkev sv. Magdalene, ob Podnanosu vabi cerkev svetih Kozme in Damjana, v Pasjem repu pa domuje cerkev sv. Trojice. In še kapelici: Božji grob na Lozicah in sv. Hieronim ob cesti na Nanos. V obrazložitvi priznanja je bilo poudarjeno, »da je za naštetih dela znal gospod Štrancar s sposobnostjo in gospodarnostjo pridobiti mnogo vaščanov za pomoč pri delu, materialu ali danarju. Obnovo sakralnih objektov je vodil z mnogo volje in pretanjenega občutka do bogate umetnostne zgodovinske zakladnice, pod budnim nadzorom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novi Gorici«.

Zakonca Rafael in Klara Krkoč iz Batuj pa sta občinsko priznanje prejela v mednarodnem letu družine in sicer za z gledno skrb za svojo veliko družino. Mož je profesor matematike, žena pa višja medicinska sestra. Gre za mlada zakonca, ki imata šest otrok, v kratkem pa pričakujeta še sedmega. V obrazložitvi za omenjeno priznanje je bilo poudarjeno, da v Sloveniji ni veliko primerov, da bi imela kakšna družina mladih razumnikov toliko otrok. Zaradi tega je primer iz Batuj zgled za druge družine.

Zasedanje Občinske skupščine v Ajdovščini se ministra vlade ustanovljene 5. maja leta 1945 Vida Tomšič in Zoran Polič nista udeležila. Nemara zaradi kritike na njen račun, ki jo je dan pred praznikom objavil neki slovenski časnik.

N.D.

Praznik frtalje v Rupji

Nastopal je tudi mladinski zbor Vrh sv. Mihaela

Za narodni svet Slovencev v Italiji

16. aprila letos je bil v Trstu redni kongres Slovenske skupnosti, ki se je zaključil naslednjega dne v dvorani Kulturnega doma na Proseku. Na njem sta bili odobreni dve resoluciji. Prva obvezuje bodoče deželno vodstvo SSK, da se na prihodnjih evropskih volitvah poveže v volivno enoto z drugimi etničnimi manjšinami v Italiji. Druga resolucija, ki je bila sprejeta soglasno, pa je velela bodočemu vodstvu, da izdela v treh mesecih pismeni načrt, po katerem bi si v najkrajšem času vsi Slovenci, ki živimo v deželi Furlaniji-Juljski krajini, zadali skupno politično telo, ki bi nas zastopalo navzven, to je pred oblastmi v deželi FJK, v Rimu, v Ljubljani in pred Evropskim parlamentom in vlado.

To skupno politično telo vseh Slovencev, ki danes živimo v Italiji, je že večdesetletni sen mnogih Slovencev, ki se zavedajo škodljivosti, ki jo povzročata ves poveljni čas razkol Slovencev in razpršitev po raznih strankah, pa naj bodo to levičarske ali danes Severna liga ali celo novonastala desničarska Forza Italia.

Nas Slovence v zamejstvu je razpršitev po raznih strankah (za kar se moramo zahvaliti Kardelju in njegovim somišljenikom v Sloveniji in pri nas) napravila ogromno in nepopravljivo škodo, tako na narodnem kot na socialnem in ekonomskem področju. Še je čas, da nadaljnjo škodo ustavimo, napravljeno pa bo težko popraviti. »Ura zamujena, ne vrne se nobena«, bi lahko s tem v zvezi rekli z znanim slovenskim pregovorom.

Zato je kongres SSK izglasoval zgodovinsko (oprostite sicer že izguljenemu pridevniku!) resolucijo, ki hoče preprečiti nadaljnjo škodo na narodno - političnem področju in s tem v zvezi ustvariti za vse Slovence v Italiji skupno politično telo, v katerem bodo dobili prostora vsi Slovenci, ki se čutijo najprej Slovenci in kot take narodnostno ogrožane v Italiji. Številčno nas je vedno manj, v šolah se naše vrste redčijo, naše prosvetne dvorane postajajo vse prevelike za nas, v cerkvah je vedno več praznih stolov. V občinskih, pokrajinskih svetovih in v deželnem svetu sedi vedno manj Slovencev.

Skrajni čas je, da se tega zares kriznega stanja (posebej po zadnjih volivnih zakonih, ki so nam zadali skoro smrtni udarec) zavemo in takoj ukrenemo to, ka zahteva od nas sedanji politični trenutek in nerožnata bodočnost.

Na nas vseh je, da čimprej ustanovimo Narodni svet Slovencev v Italiji (ime oz. naziv skupnega telesa pri tem ni važen!), ki naj zajame pod svojo streho vse Slovence, ne glede na ideološko prepričanje.

To skupno telo naj volijo vsi Slovenci, ki živijo v deželi FJK ali so bili v njej rojeni in živijo drugje v Italiji, Evropi ali svetu in so dopolnili polnoletnost. Tehnično so take volitve izvedljive. Dovolj je, da se volivec sam prišteva k aktivnemu občestvu slovenske narodne skupnosti.

Volilo naj bi se po listah in poročnem D'Hontovem sistemu, da bi se tako zajamčilo prisotnost v Narodnem svetu zares vseh Slovencev, saj smo ideološko precej razvejani. In sevedo z možnostjo dajanja preferenc posameznim kandidatom!

Skupno politično telo imajo že Ita-

lijani v Istri (njih predstavnik je šel v Strasbourg sam, mi, Slovenci v Italiji, pa smo za naše predstavništvo morali najeti cel avtobus!) in skušajo si ga dati tudi Slovenci na Korškem.

Res je skrajni čas, če hočemo, da nas bodo drugi cenili in spoštovali, da se organiziramo in to čimprej in čim učinkoviteje.

Slovenci v Italiji moramo na skupno politično predstavništvo pot in pustiti ob strani vse, kar nas ločuje, če hočemo v tretjem tisočletju od Trbiža do Trsta preživeti še in se vsestransko razvijati tako, kot je to naša pravica in obenem dolžnost.

Drago Štoka

Slovenci na listi Federalizem za evropske volitve

Na evropskih volitvah z dne 12. junija 1994 se bo predstavila tudi lista manjšin in avtonomističnih gibanj Federalizem, ki jo je sooblikovala Slovenska skupnost. V našem volilnem okrožju, ki zajema severovzhodni del Italije, in sicer dežele Furlanijo-Juljsko krajino, Veneto, Emilio-Romagnano ter Tridentinsko-Južno Tirolsko, bo njen nosilec bivši beneški župan in večkratni parlamentarec v Rimu in Strasbourgu Mario Rigo, na drugem mestu bo predstavnik nemške manjšine na Južnem Tirolskem Alfons Benedikter, na tretjem pa pisatelj Alojz Rebuta. Med kandidati v našem volilnem okrožju so poleg Rebuta še trije drugi predstavniki slovenske stranke in sicer novi deželni tajnik Martin Breclj, dr. Rafko Dolhar in prof. Andrej Bratuž.

V našem volilnem okrožju je na zadnjem mestu na listi tudi glavni kandidat Union Valdotaïne Francesco Stevenin, ki je predsednik deželne sveta Doline Aoste in v severozahodnem volilnem okrožju tudi nosilec liste Federalizem. V tem volilnem okrožju je med kandidati prof. Andrej Bratuž, medtem ko Marjan Terpin nastopa na listah Federalizem v srednji in južni Italiji.

Povejmo naj, da je listo Federalizem poleg Slovenske skupnosti sooblikovalo kar 9 političnih strank ali gibanj: Union Valdotaïne, Union für Südtirol, Die Freiheitlichen Südtirol, Partidu sardu independentista, Lega Piemont, Movimento autonomista occitano, Lega autonomia Veneto, Lega autonomia Friuli, Movimento europeista meridionale, podpirajo pa jo še druge organizacije.

Lista Federalizem se zavzema za Evropo narodov in krajevnih avtonomij, v kateri naj bi tudi narodnostne manjšine imele polno možnost razvoja.

Srečanje krščanskih družin v Lipici

Čez tisoč udeležencev z obeh strani meje je napravilo živi venec okrog Matere božje v senci hrastov in kostanjev v Dolini Matere božje.

V božjo in Marijino skrivnost nas je vpeljala molitev rožnega venca. Program je začel državni sekretar ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Drago Čepar. Šel je po stopinjah slovenskih pesnikov in pisateljev, ki so v družini videli ko-

renino družbe. Nato je orisal dosežke vlade pri skrbi za to osnovno celico družbe. Kljub temu, da niso uspeli uresničiti vseh načrtov, je viden napredek.

Sledila je maša, ki jo je ob udeležbi številnih duhovnikov vodil škofijski vikar mag. Renato Podbersič. Spregovoril je nadškofijski kancler Franc Vrhunc, ki je poudaril ustanovo in zakrament sv. zakona ter vlogo matere in očeta v družini. Če se za svoj poklic usposablja duhovniki in zdravnik, je žalostno, da to nalogo v družini starša izvršujeta večinoma neusposobljena in premalo odgovorno. Na žalost ne daje prave opore zakonski zvezi in družini niti država, ki uzakonja svobodne izvenzakonske skupnosti in ne brani življenja. Upreti se je treba tudi miselnosti, ki prevladuje med zakonci, češ da jih otroci omejujejo v svobodi. Po maši smo zapeli litanije Matere božje.

Bogoslužje je popestrilo ljudsko petje in zborovsko petje združenih pevcev s Krasa. Kot cvet med vso množico je bila pisana skupina gorenjskih in primorskih narodnih noš iz okolice Ljubljane. Za dobro razpoloženje in srečevanje po maši je poskrbelo gostinstvo iz Lipice.

Poleg lepega doživetja je vsak odnesel na svoj dom še spominsko svečko.

Naj sveti žarek Božje previdnosti na naše družine.

ms

Iz sveta televizije

Karaoke

Karaoke vpliva pozitivno ali negativno? Kdor stalno sledi tej oddaji je brijten? Ta oddaja je znak trenutka ali nezadržna epidemija?

Na ta vprašanja so tako odgovorili nekateri psihologi in sociologi.

Aldo Carotenuto: »Svet sestavljajo tudi kreteni, ki se hranijo s kretentvom.«

Emilio Servadio: »Je podoben yo-yo-ju; kolektivni fenomen, ki potem izgine. Mase se morajo oprijeti nečesa.«

Renato Porro: »Kolektivna igra, da potem lahko rečejo: tudi jaz sem bil/bila tam, tudi jaz sem špektakel.«

Franco Ferrarotti: »Špektakel, potreba po izživljanju. Postal je alienacija, da bežiš pred nekom.«

Vera Slepoj: »Kolektivni obred, psihodrama proti praznini in stresu.«

NAJSLABŠI TELEVIZIJSKI PROGRAMI

Obstaja tudi tako... nagrajevanje z imenom »Teleratti« za najslabše tv-sporede. Organizira ga Videomusic (italijanski glasbeni program).

»Nagrado« so prejeli: Non è la Rai (Italia 1), Radio Londra, Domenica in, Sgarbi quotidiani in I fatti vostri.

Teleratto za kariero pa je bil deljen tedniku Sorrisi e canzoni.

»Halò! Sem zopet jaz. Ali niste še popravili televizije...?«

Festival, ki mora postati tradicija

V soboto in nedeljo so ljudje iz Kulturnega doma v Trstu odhajali s prijetnim občutkom, da so prisostvovali prireditvi, ki je potekala v znamenju svežine in mladostnosti. 3. Festival slovenske popevke, ki je na vrsto prišel kar trideset let po uprizoritvi prvih dveh, je popolnoma izpolnil pričakovanja. Občinstvo je prisluhnilo 16 popevkam. Naj navedemo njihove naslove: Shujševalna, Žerjavica ljubezni, Samotna vas, Šestica bus, Sanjava noč, Ljubezen je pot do mojega srca, Zadnja roža, Bus-blues, Suha, Luna ni sama, Spomin na mladost, Megla v zalivu, Pri-poved, Ponočnjak, Tam, kjer bori šumijo in Ne sramuj se svoje krvi. Vse pesmi je spremljal orkester Mi pod vodstvom prof. Aleksandra Vodopivca, napovedovala pa sta Miranda Caharija in Livio Valenčič.

Strokovna žirija je prvo nagrado podelila popevki Bus-blues Fabrizia Polojaca, Mitje Pernarčiča in Aljose Saksida (pel je Danijel Malalan), tretjo nagrado pa je odnesla pesem Spomin na mladost Aleksandra Furlana in Tullia Možine, ki jo je zapel kvartet Pomlad. Občinstvo pa se je po vrsti odločilo za popevke Žerjavica ljubezni Mirana Košute in Tullia Možine (pel je Boris Košuta), Suha in Bus-blues. Nagrade Primorskega dnevnika za najboljše besedilo so prejele skladbe Tam, kjer bori

šumijo Viljema Gergoleta (pel je Mario Simič), Šestica bus Dušana Kovarča (pela je Kristina Besednjak) in Suha. Za lepo izgovarjavo so nagrade prejeli pevci Boris Košuta, Walter Bet in David Vidali.

Festival, ki ga bodo ponovili v soboto, 14. maja, v športno-kulturnem centru v Zgoniku, je torej uspešno izpolnil vsa pričakovanja. Splošno mnenje udeležencev je bilo, da mora ta prireditev postati nekaj tradicionalnega, ne pa toniti v pozabo, kot se je zgodilo pred tridesetimi leti. Slovenska glasbena kultura v zamejstvu ne more živeti namreč samo od resne glasbe, za njen razvoj je prav tako pomembna lahka glasba, v sklop katere spada tudi popevkar-ska vrst. Marsikaj bi se lahko dalo tudi izboljšati, od ozvočenja do napovedovanja, ki mora biti na festivalih lahke glasbe bolj sproščeno in živahno. Uspeh 3. Festivala slovenske popevke pa je za glavnega organizatorja, to je za SKD Barkovlje, nedvomno veliko priznanje za vložen trud, hkrati pa tudi vzpodbuda, da postane ta prireditev in njej podobne manifestacije tradicija, ne pa izjema. Upati je tudi, da se bodo Barkovljanom v bodoče pridružila še druga društva in posamezniki in da se bo tako krog organizatorjev festivala razširil, saj je stvar nas vseh.

Ivan Žerjal

Prizor iz letošnjega Festivala slovenske popevke

**CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE**
**HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPĆINE - TRIST**

Hranilnica in posojilnica na Opčinah obvešča cenjene člane, da bosta izredni in redni občni zbor v drugem sklicanju dne 15. maja 1994, s pričetkom ob 9. uri oz. 9.30 v Prosvetnem domu na Opčinah s sledečima dnevnima redoma:

IZREDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red

1. Sprememba členov 1., 10., 37. in 38. združnega statuta.

REDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red

1. Poročilo Upravnega sveta, prikaz in obrazložitev Obračuna z dne 31.12.1993.
2. Poročilo Nadzornega odbora.
3. Razprava in odobritev Obračuna, poročil in predloga o razdelitvi dobička iz leta 1993.
4. Določitev višine zneska, ki naj ga doplačajo novi člani.
5. Določitev višine posojila, ki se sme podeliti posamezniku.
6. Določitev najvišje meje dolgoročnih blagajniških in podpisnih kreditov.
7. Določitev sejnine Upravnega sveta.
8. Izvolitev dveh novih članov Upravnega sveta.

Predstavitelj videokasete Maša za Lojzeta Bratuža

V petek zvečer je bila v Katoliškem domu slovesnost, na kateri so pred številno publiko predstavili televizijski film-videokaseto z naslovom Maša za Lojzeta Bratuža. Prireditelj sopada z različnimi drugimi kulturnimi pobudami ob prvi obletnici smrti velike goriške pesnice Ljubke Šorli, ki je bila življenjska sopotnica glasbenika in žrtve fašistov Lojzeta Bratuža. Na prireditvi je spregovorila avtorica scenarija in znana kulturna delavka iz Gorice Dorica Makuc, ki se je s hvaležnostjo spomnila preminule pesnice, celotne Bratuževe družine in na kratko opisala nastanek scenarija televizijskega filma. Makučeva je pohvalila celotno televizijsko ekipo, ki je film posnela. Na prireditvi je spregovoril tudi urednik dokumentarnih oddaj TV Slovenija Jože Vozni, predsednica Sveta slovenskih organizacij Marija Ferletič pa je povedala, kako je do projekta prišlo. Svet slovenskih organizacij je bil namreč glavni pobudnik filma in je tudi finančno podprl celotni projekt.

Televizijski film Maša za Lojzeta Bratuža je sedaj na voljo na videokaseti. Pred časom ga je TV Slovenija zelo uspešno predvajala v večernem sporedu.

Skozi ves film se vleče orgelska glasba, ki jo izvaja v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, kjer je igral Lojze Bratuž, njegov sin prof. Andrej

Bratuž. Na tej glasbeni podlagi je zasnovana celotna pripoved o Lojzetu Bratužu in njegovem času, pravzaprav pripoved o življenju in delu doma vseh zavednih primorskih ljudi za časa fašizma. Prav Trstnik ima v filmski pripovedi veliko vlogo, kot jo je od vedno imel za Slovence. Iz filma veje tiha žalost za Lojzetom Bratužem, istočasno pa je film Maša za Lojzeta Bratuža tudi veliko pričevanje o glasbeniku in posredno tudi o vsej njegovi družini. Vsekakor je to film, ki bi ga morala imeti doma vsaka goriška in tudi slovenska družina iz zamejstva, ki še nekaj dá na svoje korenine. Ena temeljnih korenin primorskih Slovencev je prav gotovo tudi Lojze Bratuž, o katerem film govori. Ker je Svet slovenskih organizacij poskrbel, da je sedaj film v prodaji na videokaseti, je vsak izgovor, da se filma ne dá videti, nesmiseln.

Pobuda za izdajo televizijskega filma o Lojzetu Bratužu na videokaseti je zadetek v polno, saj kaže, da se tudi pri Svetu slovenskih organizacij zavedajo izredne važnosti, ki jo ima danes film in seveda televizija, na kateri si lahko s pomočjo videorekorderja vsak film tudi ogledamo. V svetu sodobnih medijev in predvsem v svetu, ki ga skorajda obvladuje televizija, je taka odločitev več kot primerna. Videokaseta Maša za Lojzeta Bratuža je tudi lično oblikovana in primerna za darilo.

Občinstvo na predstavitvi filma v Katoliškem domu.

Jurjevanje goriških skavtov

Z Jurjevanjem, ki je potekalo v nedeljo, 1. maja, je SZSO-SGS praznovala odločitve za skavtsko življenje mladih deklet in fantov ter trideset let plodnega delovanja v znamenju povezujočega medčloveškega odprtosti do novega, ki prihaja iz temeljev skavtizma: življenje z naravo, življenje s sočlovekom in življenje z Bogom. Skupaj s tem, v dopolnjevanju se razmerju, je zvestoba lastni zgodovini v dvojnem smislu: zvestoba zgodovini, ki povezuje mladino celega sveta v enkratno doživljanje lastne odraslosti, in zvestoba zgodovini, ki nas povezuje z narodom in zemljo, iz in na katerih je nastala skavtska organizacija v Gorici.

Ta pogled se je zrcalil v obeh dneh Jurjevanja. Pronical je bodisi v sobotnih programih veje VV, ki je pripravila prenočevanje starejših volčičev in volkuljic, ki bodo naslednje leto prestopili v vejo IV, bodisi v veliki igri, ki so jo zaigrali izvidniki in vodnice na bregu Soče, kot tudi v prenočevanju roverjev in popotnic, ki so popestrili sprehod iz

Doberoda čez Vrh sv. Mihaela do Sovodenj s pogovorom o mladinski kulturi. Bilo ga je občutiti tudi v nedeljo pri številno udeleženi sv. maši, med katero je izreklo skavtske obljube osem volčičev in volkuljic ter devet izvidnikov in vodnic kot tudi v srečanju s starši, v plodnem sodelovanju s tržaškimi in novogoriškimi sestrami in brati ter pri živahnem tabornem ognju.

Prav prisotnost izvidnikov in vodnic iz Trsta z odgovornimi voditelji ter lep taborni ogenj sta dala celotnemu srečanju tisto izvirnost, ki je tipična za skavtizem. To sta namreč bratstvo in sestinstvo s sovrstniki iz drugih dežel, v tem primeru le simbolično, in pa ustvarjalnost, ki izvira iz navdušenosti in spontanosti mladih src.

Celotna slovesnost se je zaključila s skavtskimi klici in pesmijo, po katerih so vse tri veje odšle naproti poletnim izkušnjam počitnic VV, tabora IV in potovalnega tabora RP.

Julijan Čaudek
Prizadevni gams

Msgr. dr. Franc Močnik biseromašnik v rodni Idriji

Odkar imajo v Idriji novo župnijsko cerkev, ki je posvečena sv. Jožefu delavcu in sv. Barbari mučenki, vsako leto slovesno obhajajo god zavetnika sv. Jožefa in obletnico posvetitve cerkve. 1. maja letos je bilo to slavje še posebej slovesno, ker je cerkev obhajala srebrni jubilej. Na to praznovanje so povabili rojaka msgr. dr. F. Močnika in združili srebrni jubilej cerkve z bisernim jubilejem našega monsinjorja.

Na praznik so se lepo pripravili z 48-urnim čiščenjem sv. Rešnjega Telesa. V nedeljo, 1. maja, zjutraj je maševal msgr. Janez Filipič, dolgoletni dekan v Idriji in graditelj nove cerkve v tistih težkih časih.

Glavna slovesnost pa je bila zvečer ob sedmih. Somaševanje je vodil biseromašnik, ob njem so bili še msgr. J. Filipič, idrijsko-cerkljanski dekan A. Melinc, generalni vikar msgr. Renato Podberšič, lepo število duhovnikov rojakov, bivših idrijskih kaplanov in župnikov iz dekanije.

Odlična gosta med duhovščino so bili msgr. Metod Pirih, koprski škof, msgr. dr. Janez Jenko in škofov vikar msgr. dr. Oskar Simčič, med verniki pa idrijski župan dr. Janez Podobnik in slovenski vicekonzul v Trstu prof. Tomaž Pavšič.

Biseromašnika je na začetku pozdravil zastopnik župnije in domači župnik Ivan Blažič, ki je tudi obrazložil namen in pomen dvojnega slavlja. Nato je škof Jenko s kropljenjem in kajenjem simbolično ponovil obred posvečenja cerkve izpred 25 let. Začela se je slovesna sv. maša, pri njej je domači pevski zbor dovršeno prepeval latinsko mašo p. Hugolina Sattnerja Missa seraphica in več lepih priložnostnih pesmi pod taktirko rojaka Aleša Rupnika, kaplana v Izoli. Pridigal je škof msgr. Pirih.

Poudaril je slavljenčevo odprtost Sv. Duhu, ko je sledil božjemu klicu, ko je bil že doktor matematike in postal duhovnik, pa tudi njegovo neustrašenost in vztrajnost, ko je tudi v najtežjih preizkušnjah ostal zvest Bogu, Cerkvi in narodu. Gospod škof je pohvalil pobudo za slavje ob srebrnem jubileju cerkve v zahvalo Bogu za novo prepotrebno cerkev, hkrati pa se je zahvalil graditelju msgr. Filipiču in vsem, ki so pri gradnji pomagali z molitvijo, darovi in lastnim delom.

Pri darovanju so prinesli biseromašniku več darov: v imenu župnije so mu podarili sliko njegove domače hiše, delo slikarja Nandeka Rupnika, g. župana pa je v imenu rojakov in občinskega sveta poklonil lepo ilustrirano knjigo 500 let mesta Idrije in rudnika.

Cerkev je bila polna vernikov iz mesta in okolice, ki so zbrano in pobožno sledili sv. maši in vsemu dogajanju pred oltarjem. Zlasti pa je bilo spodbudno, ko so verniki v velikem številu pristopili k sv. obhajilu, tako v cerkvi, kjer je obhajalo več duhovnikov, kakor tudi na koru.

Na koncu smo vsi z velikim veseljem in hvaležnostjo zapeli zahvalno pesem za dvojni božji dar: za biserni in srebrni jubilej. Domači župnik nas je ob koncu povabil na bratovsko večerjo v župnijski dom, kjer je zbor duhovnikov skupaj z ostalimi povabljenici zapel biseromašniku voščilo Mnogaja ljeta.

Anton Lazar

V torek, 3. maja, je Svet slovenskih organizacij v sodelovanju z Zadrujo Goriška Mohorjeva, ki združuje katoliški tisk v zamejstvu, priredil srečanje v restavraciji Nanut v Štandrežu za skupino sodelavcev in povabljenec.

Na njem so izročili msgr. dr. Francu Močniku ob njegovem bisernem mašniškem jubileju spominsko plaketo F.I.S.C. e (Zveze italijanskih katoliških tednikov) kot priznanje za njegovo 37-letno uredništvo Katoliškega glasa.

MePZ Podgora na 5. Reviji cerkvenih pevskih zborov Slovenije

Že četrtrič zaporedoma se je MePZ Podgora pod vodstvom dirigenta Mirka Špacapana udeležil vsakoletne revije slovenskih cerkvenih pevskih zborov, ki ga organizira zadruga MICOM iz Ljubljane pod pokroviteljstvom nadškofa Šuštarja in slovenskih krščanskih demokratov.

Letošnja izvedba je bila v lepi gotski stavbi cerkve na Rakovniku pri Ljubljani 7. in 8. maja. Nastopalo je 24 zborov, vsak zbor pa je odpel dve pesmi, ki jih je posebna žirija izbrala iz seznama štirih skladb, ki jih je morala vsaka skupina predstaviti.

MePZ Podgora je nastopil s skladbama Vsi zbori zadonite Emila Komela ter Večerni zvon Ignacija Hladnika.

Naši pevci so bili deležni še posebne omembe in aplavza občinstva zaradi vztrajnosti pri slovenskem petju v ne vedno lahkih okoliščinah na ozemlju, ki je na robu slovenskega narodnega prostora.

Koncert, ki se ga je udeležil tudi sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj, je snemala slovenska televizija in bo predvidoma na sporedu v verski oddaji na slovenski televiziji čez dve nedelji.

* * *

MePZ Podgora in skupina Akord sta nastopila v soboto, 30. aprila, na povabilo kulturnega društva Pivka blizu Postojne na Prvomajskem koncertu, ki je potekal v Kulturnem domu Pivka. Na koncertu je sodeloval tudi domači pevski zbor, s katerim smo se spoznali na reviji Primorska poje v Izoli. Zbor nam bo vrnil nastop v mesecu juliju, ko bo gostoval v Podgori.

Program je povezoval Marjan Šneberger, napovedovalec radia Ognjišče.

Pastirčkov dan

Kljub lepemu vremenu, ki je vabilo v naravo, je Pastirček v nedeljo, 8. maja, zbral v Katoliškem domu v Gorici veliko svojih sodelavcev, bralcev in prijateljev vseh starosti.

V atriju Katoliškega doma nas je pozdravila pisana razstava živobarvnih otroških risbic za naslovno stran Pastirčka v prihodnjem šolskem letu.

Kulturni program so oblikovali, kot vsako leto, otroci z Goriške in Tržaške. Začel je otroški zbor Slomšek iz Bazovice. Osrednja točka programa je bil nastop vseh učencev OŠ F. Erjavca iz Štandreža, ki so med Veselico pokazali prav vse odrske sposobnosti: petje, igranje, plese in recitiranje... Polna dvorana se je prav iz srca zabavala. Otroci iz Sv. Križa pri Trstu in Proseka so najprej zapeli, potem pa še zaigrali kratko opereto o trnu v peti. Zadnje navdušeno ploskanje je požel otroški zbor Rupa-Peč.

Urednik Marjan Markežič, ki že vsa leta poskrbi za pripravo teh pri-srčnih popoldanskih srečanj, je izrekel veliko pohvalo in zahvalo vsem, ki so pomagali, da je Pastirček zelo uspešno zaključil tudi ta letnik, saj so že prve dni maja bralci imeli v rokah letošnjo zadnjo dvojno številko Pastirčka za maj-junij (9-10).

Pravi otroški živ-žav je prišel do polnega izraza zunaj na igrišču, ko so goriške mamice ponudile vsem sladko tolažbo za lačne želodčke. Zanimivo je, da je bila najbolj obiskana in cenjena travnata griva za telovadnico, kjer se je večina otrok veselo drsala in kar pošteno umazala.

»Nič zato«, so rekli starši, »glavno je, da smo se vsi prav lepo imeli.«

Hvala, Pastirček, in nasvidenje na 16. Pastirčkovem dnevu na Tržaškem!

Zadnja številka Pastirčka

Pastirček spremlja naše otroke celo šolsko leto. Ko se oni poslavljajo od šole, se tudi on poslovil od njih. Tako je izšla zadnja številka te naše otroške revije v šol. letu 1993/94. Ker je zadnja, je praznična. Vsa vsebina govori o pomladi, o počitnicah, o mesecu maju.

Poleg te vsebine so še ostali tradicionalni članki, ki bogatijo Pastirčka vse leto. Tako se je M. Perat to pot podala v Kronberk in govori o tem gradu, D. Čotar pa seznanja otroke z Vodomcem, ki lovi ribe po naših potokih, saj se prav zaradi tega imenuje Vodomec.

Morda še bogatejša kot običajno je Pastirčkova pošta. G. urednik je pač skušal objaviti vsa pismenca, ki jih je prejel. Omenja pa: »Ta številka je dvojna, ker ji je priložena lepa igrlica Pot k Bogu. Igrlica je nagrada vsem prijateljem za zvesto sodelovanje.« Tako g. urednik.

Ob zadnji številki Pastirčka naj gre zahvala uredniku katehetu g. M. Markežiču in vsem sotrudnikom te naše revije za otroke z željo, da bi še naprej obiskovala našo šolsko mladež in morda izšla tudi v barvah kot to pot priloga.

MAŠE NA SV. GORI

Ob nedeljah in praznikih:
ob 8., 10. in 16. uri.
Ob delavnikih:
ob 8. in 16. uri.

Trst - zračno ali zatohlo mesto?

V Trstu in v tržaški pokrajini smo v zadnjem desetletju opazili vidne znake demografskega, ekonomskega in kulturnega nazadovanja in propadanja. Najbolj viden znak nazadovanja je stalno vpadanje števila prebivalcev in visok odstotek ostarelih ljudi.

Temu vrtočlavinemu vpadu prebivalstva botruje vzporedna, vedno prisotna, ekonomska kriza, ki je v zadnjih letih dosegla svoj višek v brezizhodni krizi velikih javnih in nekaterih zasebnih proizvodnih podjetij, na katerih je v preteklosti slonelo gospodarstvo blagostanje mesta: ladjedelnice, železarna, pristanišče, čistilnica nafte, tovarna strojev, pivovarna, tovarna motorjev, itd. Vse te dejavnosti so izginile ali le životarijo in le malo je novih pobud, ki bi vso to bogastvo nadomestile.

Tudi trgovski sektor je v neprestanem nihanju in za Trst tako značilna uvožno-izvozna dejavnost je v veliki meri odvisna od krajevne proizvodnje in od dobrososedskih odnosov do bližnjih obmejnih držav.

Krajevni politični, ekonomski in sindikalni svet se dobro zaveda skoro brezizhodnega položaja, v katerem se je Trst znašel, a težko je najti prave poti za izhod iz krize. Govori se, naj bi Trst v bodočnosti zaznamovale znanstveno-tehnološke dejavnosti in pa velikopotezen promocijski center, ki naj bi s svojimi znanstvenimi, finančnimi, zavarovalniškimi in posvetovalnimi

uslugami pomagal k razvoju novih, tehnološko modernih, proizvodnih in trgovskih podjetij bodisi na krajevni ravni bodisi v sosednjih deželah in v državah Vzhodne Evrope.

Vsekakor je neizpodbitno dejstvo, da si bo Trst lahko opomogel, če se bo gospodarsko in kulturno odprl do svojega naravnega zaledja in če bo ustvaril dobrososedske odnose in plodne medsebojne izmenjave s sosednjimi vzhodnimi deželami, zlasti s Slovenijo, Hrvaško in Madžarsko. V tem smislu smo zlasti v zadnjih časih zabeležili nekaj značilnih pobud na ekonomski, politični in kulturni ravni. V ta okvir sodijo tudi nedavna srečanja tržaškega župana Illyja z županoma v Ljubljani in v Kopru.

Tako sodelovanje bo v bodoče možno samo, če se bo ustvarilo z bližnjimi državami stabilno, mirno in prijateljsko dobrososedsko razmerje. Proti takemu plodnemu vzdušju pa so se pojavile v zadnjih tednih zaskrbljujoče izjave nekaterih novoizvoljenih političnih sil v Italiji. Če bo nova italijanska vlada zaostriala in poslabšala do sedaj še kar dobre odnose s Slovenijo in Hrvaško, bodo take konfliktne situacije v prvi vrsti škodile prav Trstu in njegovemu načrtovanemu ponovnemu razvoju.

Namesto prenovljenega, odprtega, zračnega vzdušja na tem koncu Evrope, bo v Trstu zopet zavlada pretekla provincialna zatohlost, ki je že botrovala dosedanjemu propadanju mesta. **Ivan Buzečan**

Pregarčev Božji vitez potuje med izseljence

Po lepem in spodbudnem uspehu, ki ga je lepljenka Aleksija Pregarča Božji vitez na slovenski zemlji doživela v zamejstvu in matici pa tudi med Slovenci v Rimu, se bo gledališka skupina Beseda mudila s to predstavo v Nemčiji pri slovenskih izseljencih od 21. do 24. t.m.

Glas o tej novi dramski uspešnici se je pač razlegel do naših tamkajšnjih rojakov, med katere bo sedaj odpotovala skupina Beseda v sklopu Binkoštnega srečanja Slovencev iz severne Nemčije. S predstavo bo nastopila dvakrat in sicer 22. maja v Oberhausnu in 23. maja v Stuttgartu. Glavno zaslugo za priredbo tega gostovanja imajo koprski škof Metod Pirih, dr. Marko Dvokar iz Ulma in izseljeniški duhovnik g. Janez Pucelj.

Naj še povemo - čeprav je to že znano -, da prikazuje lepljenka Božji vitez na slovenski zemlji odlomek iz življenja in delovanja škofa Antona Martina Slomška s poudarkom na njegovem glavnem vodilu, ki je bila zvestoba krščanskemu izročilu in lastni narodni pripadnosti. (iž)

Tržaška SSK o evropskih volitvah in položaju v Italiji

Poleg aktualne šolske problematike je pokrajinski izvršni odbor SSK v Trstu obravnaval še vrsto drugih vprašanj. Med drugim je pozitivno ocenil nastop stranke na bližnjih evropskih volitvah na listi Federalizem, ki povezuje manjšine v državi. Njeni predstavniki kandidirajo v kar najpomembnejše severovzhodno okrožje, ki zaobjema dežele Furlanijo-Julijsko krajino, Veneto, Tridentinsko - Gornje Poadižje in Emilio-Romagno. V tem okrožju

Tržaška SSK o šolskih vprašanjih

Pokrajinski izvršni odbor SSK je na svoji seji v četrtek, 5. maja, obravnaval vrsto vprašanj, povezanih s problematiko združevanja nekaterih slovenskih nižjih srednjih šol na Tržaškem v okviru načrta o tako imenovani »racionalizaciji šolske mreže« za prihodnje šolsko leto 1994/95, ki ga je pred kratkim objavilo tukajšnje šolsko skrbništvo. Gre za predlog, ki je bil prvotno izdelan že pred dvema letoma, a ga na ministrstvu za šolstvo takrat niso izvedli.

S tem v zvezi SSK vztraja na stališču, da za manjšinske šole ne morejo veljati kriteriji glede števila učencev na razred in krčenja šolske mreže, kot veljajo v vsedržavnem merilu. V našem primeru gre za predlog, po katerem bi srednja šola Erjavca v Rojanu postala navadna sekcija srednje šole Cankar pri Sv. Jakobu, srednja šola Levstik na Proseku pa sekcija srednje šole Kosovel na Opčinah. To pomeni, da bi omenjeni šoli izgubili svojo vodstveno in upravno avtonomijo, kar vsekakor pomeni nevaren korak nazaj od že priznane zaščite po posebnem statusu, priloženem Londonskemu sporazumu.

O omenjenem predlogu šolskega skrbnika se mora sedaj izreči deželna šolska komisija, ustanovljena na temelju člena 9 zakona Belci-Škerk iz leta 1973. SSK meni, da bi komisija morala zavrniti omenjeni predlog in si pridržuje možnost, da bo o tej zadevi neposredno posegla pri šolskem ministrstvu.

Izvršni odbor je obravnaval tudi vprašanje možne preselitve slovenske osnovne šole Mare Gregorič pri Sv. Ani v poslopje italijanske osnovne šole Rossetti na ul. Donadoni. SSK meni, da bi uresničitev te namere zelo hudo prizadela našo celodnevno šolo s petimi samostojnimi razredi in dobro obiskanim vrtcem. Zato je poverila tržaškima občinskima svetovalcema Močniku in Berdonu, da v tem smislu odločno nastopita pri pristojnih občinskih odbornikih.

Izvršni odbor je na seji poudaril široko občuteno potrebo po čimprejšnjem odprtju slovenskih jasli v mestu, za kar se je tudi konkretno obvezala tržaška občinska uprava.

Skupno tržaško romanje

Duhovska zveza v Trstu prireja 5-dnevni romarski izlet v deželo Baden-Württemberg (Švabsko) in na Bavarsko, od ponedeljka, 27. junija, do petka, 1. julija 1994.

Program romarskega izleta je zelo bogat: Trst-Verona-Innsbruck-Kempten (kjer je bil doma pisec Hoje za Kristusom Tomaž Krempčan)--Opatija Otobeuren-Ulm z najvišjim zvonikom na svetu-Tübingen in Deringingen (kjer je deloval Primož Trubar)-Dachau-München in zaključek v Marijinem svetišču v Altöttingu.

Stroški: 800.000 lir. Dodatek za enoposteljno sobo 100.000 lir. Ob vpisu na račun 300.000 lir.

Vpis: pri domačem dušnem pastirju do začetka maja oziroma do konca razpoložljivih mest.

Za morebitna pojasnila se obrnite na g. Milana Nemca, tel. 56-97-42 ali g. Stanka Zorka, tel. 41-46-46.

Naši Cankarjevi nagrajenci

Sedem slovenskih dijakov iz Trsta je prejelo zlata Cankarjeva priznanja zaradi uspeha, ki so ga dosegli na vseslovenskem tekmovanju v znanju slovenščine. Nagrajevanje se je odvijalo na Vrhniki, to je v rojstnem kraju Ivana Cankarja. Vseh tekmujočih dijakov je bilo 70, tako da so naši predstavljali desetino vseh nastopajočih. Priznanja so prejeli Iztok Cergol z Nižje srednje šole Ivan Cankar, Dunja Fabjan, Alja Hrvatič in Erika Balde s Klasičnega liceja Prešeren ter Metka Udovič, Marinka Kodrič in Jana Pečar z Znanstvenega liceja Prešeren. Nedvomno je to velik uspeh za slovensko šolo v Italiji.

Kodrič novi deželni predsednik SSK

Tržaški glasbenik Ravel Kodrič je novi predsednik Konference Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino. Nasledil je goriškega kulturnega in javnega delavca ter sodelavca našega lista Janeza Povšeta. Tako je odločil novoizvoljeni odbor, ki je izšel iz marčnega občnega zbora Konference, ki je kot znano potekal na Opčinah. Za podpredsednico Konference je bila izvoljena Mirka Brajnik iz Gorice, tajniške in blagajniške posle pa bo še naprej opravljal Davorin Devetak.

Uspeh Majence

Tudi letos se organizatorji tradicionalne dolinske Majence lahko veselijo uspeha te priljubljene prireditve. Majenca je v prejšnjih dneh privabila v Dolino zelo veliko število ljudi, ki so imeli na voljo vrsto zabavnih pa tudi kulturnih točk. Tako so v petek otvorili dve likovni razstavi v galeriji Torkla in v cerkvi sv. Martina. Ob tej priložnosti je bančna sekcija SDGZ podelila štirim slovenskim diplomantom iz ekonomskih in političnih ved štipendije.

V soboto so domačini skoraj celo noč postavljali maj, v nedeljo pa je bilo vzdušje slovesno s prihodom parterjev in parterc pod dvignjeni maj, kjer so otvorili ples, ki so ga spremljali zvoki ansambla Adria Kvintet. Tudi v ponedeljek se je zvečer odvijal ples z ansamblom Happy day, v torek pa se je letošnja Majenca zaključila s slovesnim podiranjem maja in s plesom ob zvoških ansambla Napoleon. Tudi letos se je v sklopu Majence odvijalo ocenjevanje domačih vin, pri katerem je prvo mesto prejel Robert Ota.

Že drugič bioest

Tržaško naravovarstveno združenje Anita je preteklo soboto in nedeljo priredilo prodajno razstavo hrane, oblačil in najrazličnejših izdelkov (keramike, zvezkov iz recikliranega papirja itd.), ki so bili narejeni skoraj izlučno po naravni poti, to je brez kemičnih in drugih nenaravnih dodatkov. Razstava je bila na Trgu sv. Antona, na njej pa je sodelovala vrsta naravovarstvenih združenj, ki so z raznim informativnim in propagandnim materialom ljudi obveščala o svojih gledanjih in ugotovitvah ter prizadevanjih za »naraven« način življenja in pridelovanja. Manifestacija je vsebovala tudi kulturni program z nastopom raznih folklornih skupin in ansamblov.

100-letnica SKD Slavec

Kulturno društvo Slavec deluje v Ricmanjih že sto let. Ricmanjci so torej v daljnem letu 1894 osnovali bralno in pevsko društvo, ki svojo pomembno vlogo pri ohranjanju in razvijanju slovenske kulture, zlasti ljubiteljske, in s tem tudi naše narodne prisotnosti na tem koncu tržaškega teritorija, zelo pozitivno opravlja še danes. 100-letnico društva so primerno proslavili v četrtek, 5. t.m., v ricmanjski babni hiši. Tam je namreč potekala slavnostna seja s poročilom predsednika SKD Slavec Borisa Kureta. Prisotni so bili številni ugledni gostje, od dolinskega župana Pečenika in odbornika za kulturo Štefančiča do ricmanjskega župnika g. Angela Kosmača in predsednika Zveze slovenskih kulturnih društev Aceta Mermolje. Na slovesnosti je nastopil tudi MePZ Slavec-Slovenec pod vodstvom Danijela Grbca, ki je bil tudi sam deležen posebnega priznanja.

Šmarnice na Tržaškem

Kraj	Ura
Sv. Jakob	16.30
Salezijanci	17.00
Sv. Vincencij	17.25
Rojan	17.30
Sv. Ivan	18.00
Barkovlje	18.30
Škeđenj	19.30
Katinara	17.00
Repentabor	19.00
Ricmanje	19.00
Boršt	19.00
Sv. Križ	19.30
Bazovica	19.30
Mačkolje	19.30
Kontovel	19.45
Prosek	20.00
Boljunec	20.00
Dolina	19.00

Tiho je odšla od nas Nada Merzek Sosič. Žalostno vest sporočamo Stanka z možem Rikom, Edi, Hilarij in ostalo sorodstvo.

Obredna sv. maša bo v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Pokojnico bomo nato pospremili na pokopališče v Sežani (dan pogreba bomo objavili v dnevnem tisku).

S.K.D. BARKOVLJE
prireja ponovitev

3. Festivala slovenske popevke na Tržaškem

v Športno-kulturnem centru v Zgoniku v soboto, 14. t.m., ob 20.30.
Orkester MIX bo vodil Aleksander Vodopivec.
Predprodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

Koga so slovenski duhovniki »sovražili«?

4. t.m. je tržaški dnevnik Il Piccolo posvetil precej prostora znanemu frančiškani in istrskemu beguncu p. Flaminio Rocchiju, ki se je prejšnji teden mudil v Trstu, da bi predstavnikom ezulskih organizacij predstavil nekaj novih norm in zakonov v zvezi s premoženjem in odškodnino za tiste, ki so po vojni zapustili Istro in Dalmacijo. Stvar bi ne bila posebej omembe vredna, čeprav so vsem znane »pravice«, bolj rečeno privilegiji, ki jih v naših krajih uživajo istrski begunci.

Zgodilo pa se je, da je v isti številki v krajšem pogovoru za tržaški časopis p. Rocchi izrekel vrsto netočnosti in neresnic. Naj omenimo samo nekatere: to, da je bil fašistični režim veliko milejši od »titovskega« in da so slovenski duhovniki sovražili Italijane. O desnih in levih totalitarizmih se lahko pogovarjamo cele dneve, čeprav se Slovenci s trdjavami p. Rocchija o fašizmu ne moremo strinjati. Huda je predvsem izjava o sovraštvo slovenskih duhovnikov do Italijanov. Kdo so bili ti duhovniki? Ali p. Rocchi lahko navede nekaj imen? Ima frančiškanski pater dokaze za to trditev? Nam se zdi, da so bili slovenski cerkveni predstavniki v naših krajih pravi simboli sožitja med tu živječimi narodi. Kako si lahko razlagamo zadržanje goriškega nadškofa Sedeja, ki leta 1917 ni hotel podpisati Majniške deklaracije, ker ni s tem hotel užaliti Italijanov in Furlanov v svoji škofiji? Ali pa znamenito pridigo msgr. Jakoba Ukmarja v Škednju l. 1931?

Dovolj hudo je, da skušajo določeni politični predstavniki v naših krajih sejati mržnjo med slovenskim in italijanskim prebivalstvom v naših krajih, še huje pa je, da to počne posvečena oseba, ker se s tem daje vernikom jamstvo za določeno neprijateljsko zadržanje do sosedov. No, p. Rocchi je v Piccolu z dne 10. t.m. nekatere stvari pojasnil, ni pa pojasnil zadeve o »sovraštvo« slovenskih duhovnikov. Moramo s tem sklepati, da je še vedno takega mnenja?

Razpis javnega natečaja

Tržaška Pokrajina razpisuje javni natečaj, na podlagi študijskih naslovov in izpitov, za eno (1) mesto kot Vodja službe za finančni sektor (Dirigente di Servizio per il Settore Finanze).

Natečaj je namenjen vsem, ki imajo dokumentirano petletno službeno izkušnjo v javni upravi, v ustanovah javnega prava, javnih in zasebnih podjetjih, na službenih mestih, ki sovpadajo z 8. funkcionalno kvalifikacijo ali s petletnim poklicnim delovanjem v zvezi s predpisanim študijskim naslovom in vpisom v poklicni seznam, kjer je potreben.

Študijski naslovi: diploma italijanske univerze na sledečih področjih: ekonomija in trgovinstvo (Economia e Commercio), pravo (Giurisprudenza), politične vede (Scienze politiche), upravne vede (Scienze dell'amministrazione), statistične in demografske vede (Scienze statistiche e demografiche), statistične vede (Scienze statistiche ed attuariali), statistične in ekonomske vede (Scienze statistiche ed economiche), ekonomsko-pomorske vede (Scienze economico-marittime), ekonomske in bančne vede (Scienze economiche e bancarie), ekonomske vede (Scien-

Nabrežina

Skupaj je lepše, ali Igra zamenjav, je vzbudila izredno dolg aplavz v nedeljo, 1. maja. Čestitamo vsem nastopajočim igralcem Slov. Kulturnega kluba iz Trsta, zlasti režiserki Lučki Peterlin-Sossi.

Skupaj za Velikonoč zlasti v soboto zvečer, pa tudi na veliki četrtek pri umivanju nog dečkov obeh narodnosti... Skupaj pri razstavi velikonočnih pirhov in motivov; skupaj zlasti pri večernem koncertu Cappella Tergestina z udeležbo srednješolske mladine slovenskega, italijanskega in nemškega jezika (iz Gradca) in sicer 14. aprila.

Skupaj tudi za povorko miru 29. aprila v večernih urah, kjer so sode-

lovali vsi otroci z lampijončki, godbo in seveda starši. Otvoril je nastop otrok z recitacijami v dvorani Igo Gruden; zaključek pa je bil pred cerkvijo ob domači postrežbi.

Zaključila se bo sezona Dekanijskih srečanj za versko poglobitev. Od oktobra do maja so predavali: Bolčina, Paljk, Bernik, Bolè, Markuža, Hajšek in Žerjal. Vsem naše iskrene čestitke in zahvala. Oktobra pa bodo začele konference o družinski problematiki.

V ponedeljek, 16. maja, ob 20. uri, bo v žup. dvorani zadnja konferenca. Č. g. Viljem Žerjal bo predaval o temi: Sveto pismo in mi. Sledita razgovor in družabnost. Vabljeni!

Mladi udeleženci povorke miru

Podelitev štipendij Bančne sekcije iz razpis novega natečaja

Prejšnji petek je v okviru dolinske Majence bančna sekcija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja podelila študijske štipendije iz Paketa stimulacijskih posegov, ki ga slovenski denarni zavodi namenjajo razvoju različnih panog in sredin zamejskega gospodarstva.

V našem gospodarstvu, a tudi v javnih upravah in raznih drugih sredinah manjšinskega življenja zelo občutimo pomanjkanje visoko izobraženih in strokovno usposobljenih kadrov. Odtod odločitev bančne sekcije, da spodbudi mlade univerzitetne diplomante k nadaljnjemu podiplomskemu študiju in k opravljanju raznih državnih in usposobljenostnih izpitov za tiste poklice, ki so najbolj odkriti in pereči.

Prve štipendije Paketa bančne sekcije so prejeli univerzitetni diplomanti iz pravno-ekonomskih ved, tako za svoje diplomsko-raziskovalno delo kot tudi za nadaljevanje študijev po diplomah: dve nagradi po 5 milijonov lir za diplomanta ekonomije Maro Petaros in Paola Calzi, dve nagradi

ze economiche), sociologija, politična ekonomija, podjetniška ekonomija (Economia aziendale), bančne in zavarovalniške vede (Scienze bancarie e assicurative), ekonomske in socialne vede (Discipline economiche e sociali).

Starost: do 40. leta, razen izjem, ki jih predvideva zakon.

Termin za predstavitev prošenj in potrebnih dokumentov poteče 26. maja 1994.

Za druge informacije se je treba obrniti na urad pravnega statusa tržaške pokrajine (Ufficio Stato Giuridico della Provincia di Trieste), ul. san. Anastasio št. 3.

po 2.5 milijon lir diplomantu ekonomije Lidii Glavina in diplomantu političnih ved Aleksandri Pangero.

Ocenjevalna komisija, ki sta jo sestavljala poleg dr. Bukovca še univ. profesorja Ivo Panjek in Franko Pisani, je obravnavala 6 prošenj. Dve prošnji, iz področja urbanistike in inženirije informatike, nista prišli v poštev, ker nista bili v skladu s smernicami razpisa.

Predsednik Milič je najavil vest, da se novi slovenski diplomanti iz pravno-ekonomskih ved lahko prijavijo že za naslednjo podelitev, ki bo potekala ob letošnjem svetovnem dnevu varčevanja. Spet je predvidena podelitev treh nagrad ali študijskih štipendij po 5 milijonov lir; te bodo lahko tudi razpolovljene ali nedodeljene. Vendar se morajo vsi kandidati izjasniti, če konkurirajo za štipendijo za podiplomski študij ali za nagrado za diplomsko nalogo iz pravno-ekonomskih ved. Pri tem bodo imele prednost prošnje za podiplomski izpopolnjevalni študij.

Ob prvi skrbi za krepitev bančnih in gospodarskih visoko specializiranih profilov namerava bančna sekcija podpreti tudi ostale, ne zgolj ekonomske, a strateške poklice za razvoj naše skupnosti. V okviru predvidenih študijskih štipendij bo letno določila posebno potreben ali perspektiven poklic, ki si zasluži štipendiranje: za letos bo to poklic občinskega tajnika.

Vse prošnje morajo prispeti na tajništvo deželne bančne sekcije pri SDGZ, ul. Cicerone, 8, 34133 Trst, do 31. julija 1994. Vsebovati morajo osebne podatke kandidatov, izide univerzitetnega študija s seznamom izpitov, izvod diplomske naloge, življenjski izobrazbeni in poklicni kurikulum, morebitna potrdila o vpisu

ali obiskovanju podiplomskih tečajev za usposobljenostne državne izpite idr., o opravljanju predvidene prakse pri pisarnah ipd.

Za SDGZ
Davorin Devetak

OBVESTILA

Slovensko stalno gledališče vabi na komedijo Helmuta Peschine Boš že videla. Igra Mira Sardoč, režija Jože Babič. Predstavi bosta v četrtek, 12. maja, ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku in v petek, 13. maja, ob 20.30 v župnijski dvorani v Bazovici.

* * *

Mladinski dom Boljunc prireja celovečerni koncert nabožne glasbe. Pod vodstvom Janka Bana nastopa zbor Jakobus Gallus v soboto, 14. maja 1994, ob 20.30 uri v boljunjski cerkvi.

* * *

V nedeljo, 15. t.m., bo v bolnišnici na Katinari sv. maša za slovenske vernike.

V nedeljo, 22. t.m., bo v Bazovici vsakoletno

Srečanje bolnikov in ostarelih

Ob 16. uri sv. maša. Sledilo bo družabno srečanje v Slomškovem domu.

V nedeljo, 15. maja, bo ob 16. uri na Opčinah (v cerkvi sv. Jerneja)

Maša in molitveno srečanje za duhovne poklice

Mašo bodo oblikovali mladi. Maševal bo štandreški župnik g. Karlo Bolčina. Vabljeni vsi verniki tržaške škofije!

Za dobro voljo

Prva ugotovitev:

čevlji so vam preveliki!

Goriške novice

Izreden večer v Gradnikovi kleti

V domačem, a obenem skrivnostnem objemu trdno obokane Gradnikove kleti, med razstavljenimi steklenicami in diplomami, sta se v ponedeljek, 2. maja, dogajali tesnobni monodrami Samuela Becketta Ne jaz in Poslednji trak v učinkoviti režiji Maria Uršiča. V prvi je nastopila članica SSG Lučka Počkaj. Mislili smo, da mlado igralko že popolnoma poznamo, a nam je v tem delu dokazala, da ima neverjetne mimične sposobnosti. Vse njeno izvajanje je bilo namreč osredotočeno na obraz oziroma usta. Ta usta so najprej grgraje mrmrala, skušala nekaj povedati, nato s težavo izustila besedo, se tragično našobila, zasmejala, zakričala, zaječala v duševni stiski, se zvila v tesnobni bolečini in se nazadnje spačila, da je bil igralčin obraz videti kot nadvse tragična grška maska. Gledalce je Počkajeva dobesedno osupnila in jim zaustavila kri po žilah. S to interpretacijo je potrdila, da je zmožna vseh mogočih vlog: od veselih, ironičnih pa do izredno dramatičnih. Želimo ji, da bi se še tako predajala gledališču in da bi za to nekoč dobila zasluženo priznanje.

V drami Poslednji trak je bil protagonist Gojmir Lešnjak. Pobljše smo ga spoznali že v lanskem sezoni, pred kratkim pa se je predstavil kot razigrani, prebrisani Molièrov Sga-

nares. Ker smo ga doslej srečali v komedijah, bi ga skoraj ne spoznali v zapitem stracu, ki živi ob svojih posnetih kasetah, podoživlja trenutke svojega življenja, se bolešno spominja izgubljene ljubezni, mladosti, matere. Tudi Lešnjak je dokazal, da ni nič manj spreten v Sganarelu kot v tragični figuri starca ki ga utesnjuje in straši povsod prisotna preteklost. Igralec nas je zelo prevzel in upamo, da ga bomo lahko še spremljali na naših odrih. Želimo tudi, da bi še kdaj zašli v to prav grajsko klet, ki je zelo primerna za taka srečanja.

Iva Koršič

Dekliški zbor Pedagoškega Liceja S. Gregorčič na reviji v Zagorju

13. in 14. maja 1994 bo v Zagorju ob Savi 14. Revija mladinskih pevskih zborov. Na petih koncertih bo nastopilo 36 zborov iz vse Slovenije in zamejstva. Goriško bo zastopal Dekliški zbor Pedagoškega liceja S. Gregorčič, ki bo pod vodstvom prof. Franke Žgavec na vrsti v petek, 14. maja.

Zbor se bo predstavil z Mendelssohnovo O beata et benedicta, Vodopivčevo Ne tožim in beneško ljudsko v priredbi D. Zanettovicha Nediška fara.

Mešani pevski zbor Rupa-Peč prireja v nedeljo, 15. maja, ob 17.30 v Katoliškem domu v Gorici jubilejni koncert ob 60-letnici svojega delovanja.

V galeriji Katoliške knjigarne na Travniku bo razstavljal svoja dela

Jurij Mikuletič

Odprije razstave bo v petek, 20. maja, ob 18. uri.

Umetnika, ki je tudi priznan ilustrator, bosta predstavila Joško Vetrin in Lučana Budal.

Razstava bo odprta do 4. junija.

Vljudno vabljeni

Katoliška knjigarne

Pokojni Anton Klanjšček

odpeljali v begunstvo v Genovo. Leta 1918 se je vrnil. Z družino in drugimi povratniki se je nastanil v vojaški baraki. Po letu dni se je vrnil iz ruskega ujetništva tudi oče. V dolgih zimskih večerih in deževnih dneh se je pri stricu Tončiču učil čevljarstva. Vojaški rok je odslužil v Piemontu. Ko je sprevidel, da mu domača kmetija ne nudi dovolj služka, da bi si lahko ustvaril družino, se je odločil za sezonsko delo v Nemčiji. Ko si je končno nekaj prislužil, se je oženil s Karolino Komjanc in namestil na malo posestvo v Dolenji konec v župniji Gornje Cerovo.

Rojevali so se otroci, začela se je druga svetovna vojna. Spet je bil vpoklican k vojakom v »Battaglione speciale« in odposlan na Sicilijo.

Oblast ga je oprostila vojaške službe, ker so doma čakala neobdelana polja. A kaj, ko so bile razmere doma še hujše! Iskala ga je politična policija. Komaj ji je ubežal, ko je ta

Anton Klanjšček, po domače Tonče, je zagledal luč sveta 13.2.1906 na Trebežu v župniji Spodnje Cerovo. Bil je sin prvorojenec Ivana in Frančiške Mrak. Komaj štiri oz. tri leta stara fantiča sta z bratom Lojzeto ostala brez matere. Kmalu za tem je Tonče doživel prvo svetovno vojno. Oče je bil vpoklican v vojsko in odšel na rusko fronto, kjer je tudi kasneje moral v ujetništvo. Skupaj z mačevo in bratom so Tončeta

že streljala za njim. Ko se je rodila Ivanka, se je sam javil v kasarno policiji. Pobrali so ga in odpeljali v zapor Coroneo v Trstu. Prišel je 8. september 1943; skupaj z nekaterimi domačini je po stranskih poteh zbežal do svojih Brd. Doma se ni še prav oddahnil in že so prežali pred vrati partizani: moral je z njimi v »Briški bataljon«. V Zgornjem Tarbiju v Benečiji je doživel grozote prve nemške čistke v novembru 1943. V hajki je izgubil vso opremo, rešil je le golo življenje in to po dobroti duhovnika, ki je takrat bival v beneškem Šlovrencu. Ta mu je namreč skozi okno župnišča z roko pokazal smer, kamor naj beži. Tik za ovinikom so že bili Nemci. To ga je pripeljalo pred partizansko vojaško sodišče in je z božjo pomočjo le za las ušel smrti. Prav mu je prišla čevljarstva obrt, ki se je bil izučil v mladih letih pri stricu Tončiču. Poklicali so ga namreč v partizansko čevljarstvo delavnico, kjer je opravljal 8-urno službo, tako da je lahko včasih prihajal čez noč domov. Tako ga je nekoč na tej poti blizu domače hiše prijela nemška patulja, ki ga je na prošnjem malih otrok in na priprošnje svetogorske Matere božje izpustila. Vojna se je končala in prišle so tudi v našo deželo velike spremembe. Ob razmejitvi leta 1947 se je Tonče odločil, da gre z družino v rojstni Trebež in komaj nastale Jazbine.

24. maja 1953 - na praznik Marije Pomočnice - se je z družino umaknil iz očetove hiše v leseno barako, ki jo je skupaj zbil prejšnji dan. Še isto jesen je zrasla mala zidana hiša.

Vse od ponovne naselitve na Jazbinah je Tonče opravljal tudi službo cerkovnika, najprej v kletni kapelici, potem pa v novo zgrajeni cerkvi - posvečeni Mariji Pomočnici kristjanov. Prav tako je iz njegove kleti prihajala tudi steklenička vina za daritev sv. maše.

Po tolikih življenjskih naporih in preizkušnjah bi Tonče lahko užival zasluženi pokoj, pa vendar ni miroval, niti ko mu je pred nekaj leti umrla žena, niti ko je lansko leto prišla nadenj preizkušnja srčne bolezni. Še na dan svoje smrti, ne sluteč, da je tako blizu, je skušal obnoviti vozniško dovoljenje za traktor. 2. maja, okrog poldne je prišel ponj Gospod, ki je rekel: »Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva.« Ne dvomimo, da ga je našel pripravljenega... Gotovo je tudi njemu rekel: »Pridi dobri in zvesti služabnik, pojdi v veselje svojega Gospoda!«

Od pokojnega Tončeta smo se poslovili na Jazbinah v torek, 3. maja, pod večer. K pogrebu se je zbrala velika množica ljudi z Jazbin in Števerjana pa tudi iz drugih župnij z obeh strani meje. Poleg domačega župnika so somaševali še škofov vikar msgr. Oskar Simičič, in župniki iz Ločnika, Štandreža in Rupe - Peči.

Na domu, pri maši zadušnici, pred cerkvijo in na pokopališču sta mu občuteno prepevala mešani zbor Rupa-Peč in moški zbor Mirko Filej pod vodstvom zborovodje Budina. Počival bo na jazbinskem pokopališču poleg svoje žene Karlina, ki je umrla pred tremi leti.

Vse verno občestvo na Jazbinah se pokojnemu Tončetu najlepše zahvaljuje za vse, kar je naredil zanj in za cerkvico Marije Pomagaj na Jazbinah, in mu voščiti, naj se spočije v dobrem Bogu, ki mu je zvesto služil v svojem dolgem in ne lahkem življenju.

DAROVİ

Darovi za cerkev v Nabrežini: V spomin na mamo Valerijo daruje Nada Perot 100.000; Gruden 15.000; Visintin 5.000; Caharija 15.000; Venier 15.000; Micheli 35.000; ob blagoslova družin ob Kamnolomih II. darovali 400.000; Skomina 20.000; Škrli 10.000; Rukin 5.000; Gruden 40.000; Terčon 40.000; Devetak 10.000; Jenco 5.000; bolniki 160.000; Caharija 5.000; Rudež 20.000; Rojc 15.000; v spomin Mirota Radoviča 40.000; Vera Verri 15.000.

Za cerkev Sv. Ivana Go: J. Rejc 400.000 lir.

Za slov. misijonarje: v spomin na pok. Ljubko Sorli, Štefka 100.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Dora Piccotova 10.000; Zdenka Križmančič 35.000; Marija Laljkova 20.000; Karlo Mezgec 15.000; Karlina Mahnič v spomin moža Franceta 70.000; v spomin Franceta Mahnič Magdini prijatelji z Opčin 100.000; ob krstu Danjela Hoffer - Mlač 30.000; mati Ema in sin Duško v spomin očeta Dušana 35.000; Pecovi iz Gropade 35.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: M.B., Trst, 200.000; Sonja Prinčič, Trst 60.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda M. pri Domju: družina Bizjak, Trst, v spomin pok. Eveline Pahor 30.000; M.C. Trst, v spomin pok. Eveline Pahor 50.000; M.C.B., Trst v spomin pok. Eveline Pahor in Milene Iulič 100.000 lir.

Za cerkev v Gabrjah: Ludvig Florenin, v spomin na ženo Marico 100.000 lir.

Za cerkev v Rupi: Anica Ferlat 85.000 lir.

Za misijon P. Kosa: Ada Zecchini-Škabar, v spomin na mamo Nado ob 80. roj. d. 50.000; razni po Openski Hranilnici v letu 1993 300.000 lir.

Za beneški list Dom: N.N. ob 5. obletnici smrti gospoda Maria Lavrenčiča 100.000 lir.

Za Pastirčka: g. Marko Udovič 20.000 lir.

Za misijon: Lida Turk v spomin tasta Angela Turka 100.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Amelija in Leopold Pangos darujeta v spomin sestrične Marije Malič 50.000; Mira Bole daruje v spomin dragih staršev 100.000; A.S. milijon lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: Zora Carini 20.000; L.Š. 100.000; Elvira Ločnikar v spomin prof. Vilme Kobal 30.000; Marta Malalan v spomin na svoje pokojne 50.000 lir.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta in deda

Antona Klanjščka

naj gre srčna zahvala Č. g. dekanu Antonu Lazarju, vsem duhovnikom, bratoma Budin, moškemu pevskega zboru Mirko Filej, mešanemu zboru Rupa-Peč, članom pevskega zbora Jazbine in farni skupnosti, ki nam je stala ob strani, ter vsem ostalim, ki ste v tako velikem številu prišli pospremit našega dragega v domačo cerkev in na božjo njivo.

Jazbine, Števerjan - Krmin - Gorica
10. maja 1994

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 15. do 21. maja 1994

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: Fant za zamenjavo. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.20 Filmi na ekranih. 11.30 Nabožna glasba. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Obzornik. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa. 15.00 Krajevne stvarnosti. 15.30 Glasba za vse okuse. 16.00 Krajevne stvarnosti. 17.00 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: Na bregovih Vardarja. 9.15 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: Most dna Drini. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 14.10 Otroški kotichek. 14.30 Potpuri. 15.00 Julius Kugy: Slovenske gore, slovenski ljudje. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Marta Ivašič: Šolski prijatelj.

Torek: 8.10 Skozi tančico molka. 8.30 Soft Music. 9.15 Odrpta knjiga. Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Popoldanski potpuri. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa.

Sreda: 8.10 Obzornik. 9.15 Odrpta knjiga. Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Na goriškem valu. 15.00 Made in Italy. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Literarne podobe: Mi za 13. 18.25 Slovenska lahka glasba.

Četrtek: 8.10 S hrano do zdravja. 8.40 Revival. 9.15 Odrpta knjiga. Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 14.10 Kulturne diagonale: Dvignjena zavesa. 15.30 Popoldanski potpuri. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

Petek: 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda. 8.40 Potpuri. 9.15 Odrpta knjiga. Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.45 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški radijski tednik. Piše Zlata Jurin. 14.30 Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 8.40 Revival. 9.00 Bonton odpira vsa vrata. 9.20 Potpuri. 10.10 Koncert. 11.10 Potpuri. 12.00 Ta rozajanski glas. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Tisoč let naših prednikov. 16.00 Zapisi o literatih. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Mala scena. Janez Povše: »Prosim, vprašajte berlinski zid!«

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: za vsak mm višine v širini enega stolpca 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV

Domači

V nedeljo, 15. maja, ob 17. uri
bo

v Rodiku

v cerkvi in na pokopališču slovesnost ob postavitvi spomenika skladatelju

Ubaldu Vrabcu

Draguljarna - Urarna - Zlatarna
z veliko izbiro predmetov iz srebra

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost; označujejo jo resnost, strokovnost in kompetentnost na področju trgovine.

Corso del Popolo, 28 - Monfalcone (Tržič)
Tel. 0481/410674

CONTOETA

Prednosti vedre pokojnine

NUMERO VERDE
1678-46019

za katerokoli informacijo

Sedež v Gorici - Corso Verdi, 104
Agencija št. 1 Gorica - Ul. Carducci, 2/4
Agencija št. 2 Gorica - Ul. Duca d'Aosta, 172
Agencija št. 3 Gorica - Obmejna postaja Štandrež
Agencija št. 4 Gorica - Sant'Anna - Trgovski center, 152
Podružnica v Ločniku - Ul. Udine, 143

(0481) 381360 - 381361
(0481) 81100 - 381680
(0481) 520630 - 520572 - 381684
(0481) 20224 - 381685
(0481) 521693 - 520978
(0481) 391830 - 390390

CASSA DI RISPARMIO
DI GORIZIA

